

Consiliul raional Telenеști

Proiect

Plan Strategic
de tratare și prevenire a riscurilor de corupție
Consiliul Raional Telenеști

Octombrie 2012

Elaborat de Grupul de Lucru cu asistența
Institutului de Dezvoltare Urbană

și susținut de
Proiectul de asistență Parteneriatul Estic – Consiliul Europei
„Buna Guvernare și Lupta împotriva Corupției”

Funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Cuprins:

Introducere	3
Rezumat	4
1. Metodologie	7
2. Diagnostic	10
2.1 Gradul de vulnerabilitate la corupție.....	10
2.2 Gradul de impact.....	12
2.3 Achiziții publice	14
2.4 Planificarea și administrarea lucrărilor de construcție	16
2.5 Managementul financiar	18
2.6 Acordarea ajutoarelor sociale	20
2.7 Concluzii	23
3. Plan strategic	24
3.1 Viziune.....	24
3.2 Principii	24
3.3 Obiective strategice	25
3.4 Abordări strategice	26
4. Plan de acțiuni	27
5. Implementare, monitorizare și evaluare	36
5.1 Cadrul instituțional	36
5.2 Riscuri și impedimente de implementare	37
Anexe	39
Anexa 1. Gradul de vulnerabilitate la corupție	39
Anexa 2. Gradul de impact al vulnerabilității la corupție	41
Anexa 3. Schema realizării achizițiilor publice	43
Anexa 4: Procedura de planificare și administrare a lucrărilor de construcție .	44
Anexa 5. Schema realizării managementului financiar.....	45
Anexa 6: Procedura de acordare a ajutoarelor sociale	46
Anexa 7. Arborele Problemei „Achiziții publice”	47
Anexa 8. Arborele Problemei „Planificarea și executarea lucrărilor de construcție”.....	48
Anexa 9. Arborele Problemei „Managementul financiar”	49
Anexa 10. Arborele Problemei „Acordarea ajutoarelor sociale”	50
Portofoliu de proiecte prioritare	51

Introducere

Pentru a realiza și promova în Republica Moldova o abordare inovativă și practică de tratare și prevenire a riscurilor de corupție în administrația publică locală, în perioada august - noiembrie 2012 Consiliul raional Telenești beneficiază de asistența Proiectului inițiat de Centrul Național Anticorupție „Strategii anticorupție pentru autorități publice locale”. Proiectul este susținut de Consiliul Europei în cadrul Programului Parteneriatul Estic „Buna Guvernare și Lupta împotriva Corupției”. În cadrul Proiectului Consiliul raional Telenești a beneficiat de asistența echipei de consultanți ai Institutului de Dezvoltare Urbană pentru elaborarea Planului Strategic de tratare și prevenire a riscurilor de corupție, printr-un proces participativ, în care:

- În faza de diagnostic s-au analizat și s-au identificat activitățile cele mai vulnerabile la corupție.
- În faza de elaborare a soluțiilor s-au identificat strategii și a fost elaborat Planul de acțiuni pentru implementarea strategiei.

Pentru a fi selectat în cadrul proiectului, Consiliului raional a elaborat oferta de participare și a participat la concursul de selectare desfășurat în luna august 2012.

Pentru a elabora diagnosticul activităților vulnerabile la corupție, Grupul de lucru constituit din reprezentanți ai Consiliului raional, autorități publice locale de nivel I, agenți economici, reprezentanți ai societății civile și mass - media a organizat Atelierul de lucru “Sănătatea Autorităților Locale: Diagnosticul Corupției”, în cadrul căruia au identificat și analizat activitățile cele mai vulnerabile la corupție și care în același timp ar avea impactul negativ cel mai semnificativ asupra vieții cetățenilor, viitorului și imaginii Consiliul raional. După atelier, diagnosticul a fost completat și aprofundat de către consultanții IDU.

Pentru a elabora soluții de tratare și prevenire a riscurilor de corupție pentru serviciile și activitățile care au fost selectate a face obiectul planului strategic, Grupul de lucru au organizat al doilea atelier de lucru “Sănătatea Autorităților Locale: tratarea și prevenirea corupției” în cadrul căruia au identificat soluții și strategii de consolidare a integrității Consiliului raional prin tratarea cauzelor și prevenirea posibilelor fapte de corupție. Strategiile se concentrează pe îmbunătățirea modului de funcționare a organizației, promovând transparența și competiția, limitând discreția în luarea deciziilor și motivând personalul. Tot atunci s-a elaborat planul de acțiuni și proiecte pentru implementarea strategiei.

Proiectului Planului strategic a fost discutat public în perioada 16-31 octombrie, a fost examinat de structurile Consiliului raional și aprobat conform procedurii legale de aprobare a deciziilor.

Prezentul Plan urmează a fi implementat, monitorizat și evaluat conform prevederilor cuprinse în Capitolul 5 pentru fiecare din activitățile, acțiunile și proiectele cuprinse în Planul de acțiuni.

Rezumat

Prezentul Plan strategic de tratare și prevenire a riscurilor de corupție (în continuare Plan) este un produs al activităților realizate de Grupul de Lucru din cadrul Consiliului raional Telenești asistați de consultanții Institutului de Dezvoltare Urbană în cadrul Programului Parteneriatul Estic cu privire la „Buna Guvernare și Lupta împotriva Corupției”, Proiectul „Strategii anticorupție pentru autorități publice locale” în cadrul Consiliul raional Telenești. Conținutul Planului cuprinde rezultatele celor două etape de lucru: **etapa de diagnostic** și **etapa de planificare strategică** desfășurate în perioada august-octombrie 2012.

Etapa de diagnostic a inclus evaluarea a **60 de activități și servicii** realizate/ prestate de Consiliul raional prin prisma a două aspecte de evaluare: (1) Gradul de vulnerabilitate la corupție și (2) Gradul de impact asupra vieții cetățenilor, viitorului și imaginii Consiliului raional Telenești în cazul în care s-ar manifesta acte de corupție în cadrul acestor activități și servicii. Evaluarea preliminară a fost realizată în baza rezultatelor chestionării funcționarilor publici și a unor factori de interes din mediul extern. În baza datelor din chestionare a fost calculat Indicatorul de vulnerabilitate la corupție. **Indicatorul de vulnerabilitate** la corupție s-a calculat pe baza formulei lui Robert Klitgaard¹, Corupție [vulnerabilitate] = Monopol + Discreție – Transparență², care în mod simplificat este aplicabilă pentru diagnosticarea majorității vulnerabilităților la corupție.

Toate activitățile al căror rezultat mediu a depășit valoarea 3 au fost considerate ca fiind vulnerabile la corupție. Din cele 60 de activități, servicii evaluate de:

- Mediul intern (reprezentanții APL nivelul II)³ – **28 activități sau 46,7%** din total au obținut un indicator mediu de vulnerabilitate cu valori ce variază între 3.2 și 5.2
- Mediul extern (reprezentanții APL nivelul I, ONG și agenți economici) – **47 activități sau 78,3%** din total au obținut un indicator mediu de vulnerabilitate cu valori ce variază între 3.1 și 5.6.

Toate cele 60 de activități sau servicii publice au fost evaluate și din punct de vedere al **nivelului impactului** asupra calității vieții cetățenilor și a viitorului Consiliului raional Telenești, precum și asupra imaginii Consiliului. Conform rezultatelor, de către:

- Mediul intern (reprezentanții APL nivelul II) – **29 activități sau 48,3%** din total au fost considerate ca având un impact negativ semnificativ în cazul în care s-ar manifesta acte de corupție cu valori ce variază între 2.5 și 4.0.
- Mediul extern (reprezentanții APL nivelul I, ONG și agenți economici) – **48 activități sau 80%** din total au fost considerate ca având un impact negativ semnificativ în cazul în care s-ar manifesta acte de corupție cu valori ce variază între 2.6 și 4.3.

¹ *Orașe corupte - un ghid practic de tratare și prevenire*, Robert Klitgaard, Ronald Maclean Abaroa și Lindsey Parris, Ed. Humanitas, 2006, tradus și tipărit prin grija FPDL

² Formula a fost adaptată din manualul „Orașe corupte”, având în vedere că autorii Klitgaard și Abaroa utilizează doi termeni, „responsabilitate” și „transparență”, în diferite surse.

³ Autorități ale administrației publice locale de nivelul al doilea - autorități publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul raionului, municipiului Chișinău, municipiului Bălți, unității teritoriale autonome cu statut juridic special pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației unității administrativ-teritoriale respective.

Autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi - autorități publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale.

Rezultatele procesului de diagnostic general au fost discutate în cadrul Atelierului de lucru nr. 1. „Sănătatea Autorității Publice Locale - Diagnosticul Corupției” și prin decizia în consens a participanților la atelier s-a decis să fie selectate pentru identificarea soluțiilor și a strategiilor de prevenire și tratare următoarele servicii și activități prioritare:

- **Achizițiile publice;**
- **Planificarea și administrarea lucrărilor de construcție;**
- **Managementul financiar;**
- **Acordarea ajutoarelor sociale.**

Procedurile de **achiziții publice** sunt vulnerabile la fapte de corupție pe următoarele aspecte: (i) grupuri de lucru constituite reieșind din factori de interes; (ii) stabilirea criteriilor licitației (a documentației de atribuire) în funcție de particularitățile unei anumite firme; (iii) estimarea în devizele de cheltuieli a unor sume mai mari pentru a fi ulterior folosite în interes personal; (iv) participarea la licitații a unor firme fantome; (v) participarea la licitații a unor companii deținute de oficiali publici sau oameni politici sau de apropiații acestora și (vi) întocmirea unor rapoarte și procese verbale de desfășurare a licitațiilor care nu corespund realității. Aceste vulnerabilități sunt condiționate de următoarele cauze: (i) estimări de necesități de cheltuieli făcute de persoane care nu sunt competente în domeniu; (ii) lipsa transparenței, anumite anunțuri despre achiziții nu sunt publicate pentru publicul larg; (iii) lipsa controlului efectiv privind existența conflictului de interes; (iv) lipsa supraveghetorilor, specialiștilor care să monitorizeze procurările efectuate.

Domeniul **planificarea și administrarea lucrărilor de construcție** este expus următoarelor vulnerabilități la acte de corupere: (i) creșterea intenționată a volumelor sau a costurilor lucrărilor; (ii) supraestimarea necesarului de cheltuieli pentru realizarea lucrărilor de construcție; (iii) posibilități de ocolire a procedurilor de selectare a câștigătorului (proiectantului, antreprenorului) în efectuarea procedurii de achiziții; (iv) semnarea unor acte de predare primire fictive; (v) control insuficient a calității lucrărilor executate. Cauzele ce favorizează existența acestor aspecte vulnerabile sunt de ordin obiectiv și subiectiv, principalele dintre ele sunt: (i) estimările necesarului de cheltuieli sunt făcute de nespecialiști care nu sunt competente în domeniu; (ii) proceduri complexe ce permit promovarea unor interese materiale și personale; (iii) insuficienta transparență a informațiilor privind licitația și a activității de construcții și reparații; (iv) greșeli în estimarea cheltuielilor; (v) monitorizarea lucrărilor de construcții realizată superficial; (vi) înțelegere între ofertanți și ofertant; (vii) prea multe lucrări de monitorizat și controlat; (viii) lipsa personalului cu pregătire tehnică și existența unor stimulente neadecvate.

Principalele vulnerabilități ale **managementului financiar** sunt: (i) diminuarea veniturilor proprii; (ii) supraestimarea necesarului de cheltuieli; (iii) insuficiența controlului veridicității și necesităților de cheltuieli planificate; (iv) repartizarea subiectivă a fondurilor financiare către instituțiile care sunt la balanța Consiliului Raional; (v) repartizarea subiectivă a soldului disponibil la început de an. Aceste vulnerabilități sunt condiționate de următoarele cauze: (i) estimări făcute de persoane care promovează anumite interese pe anumite domenii; (ii) lipsa unui mecanism și proceduri stricte de repartizare a transferurilor; (iii) lipsa transparenței în repartizarea resurselor bugetare; (iv) lipsa

documentelor strategice care ar stabili prioritățile de finanțare; (v) lipsa obiectivității în repartizarea resurselor financiare.

Principalele vulnerabilități ale **acordării ajutoarelor sociale** sunt: (i) prezentarea unor acte false de către potențialii beneficiari; (ii) nedeclararea tuturor bunurilor de către beneficiari; (iii) disimularea veniturilor prin angajare neoficială în câmpul muncii; (iv) verificarea neadecvată a autenticității informației prezentate în cererea pentru acordarea ajutorului social de către persoanele responsabile; (v) întocmirea unor rapoarte și procese verbale de constatare a lucrurilor care nu corespund realității. Aceste vulnerabilități sunt condiționate de următoarele cauze: (i) lipsa transparenței în perfectarea documentelor pentru acordarea ajutorului social; (ii) neinformarea adecvată a categoriilor social – vulnerabile privind cerințele și oportunitățile de asistență socială; (iv) lipsa specialiștilor calificați; (v) fluctuația înaltă a personalului; (vi) volumul mare de lucru per unitate de personal.

Pentru fiecare din activitățile vulnerabile la corupție, în cadrul Atelierului de lucru nr. 2 *“Sănătatea Autorităților Locale: tratarea și prevenirea corupției”*, au fost identificate soluții pentru tratarea cauzelor și prevenirea posibilelor fapte de corupție.

În baza soluțiilor identificate au fost formulate Viziunea și Obiectivele strategice, strategiile, planul de acțiuni de prevenire și tratare a corupției și proiectele necesare, inclusiv cele prioritare pentru realizarea strategiilor. Pentru perioada următorilor 3 ani viziunea Consiliului raional Telenești de tratare și prevenire a riscurilor de corupție este ***asigurarea serviciilor publice în mod transparent, prin instrumente legale și cu specialiști profesioniști și valorificarea eficientă a resurselor în beneficiul deplin și interesul comunității.***

Pentru realizarea acestui deziderat sunt stabilite 4 obiective strategice care corespund domeniilor sectoriale: (1) Desfășurarea achizițiilor publice de către autoritățile contractante în mod legal, transparent și profesionist în beneficiul deplin al comunității; (2) Asigurarea transparenței în procesul valorificării resurselor alocate pentru efectuarea lucrărilor de reparație și construcție; (3) Diminuarea traficului de influență, utilizarea adecvată a banilor publici, cotizarea cu o treaptă mai înaltă a propunerilor specialiștilor ceea ce va asigura creșterea încrederii populației în administrația publică raională; și (4) Transformarea asistenței sociale din susținător al categoriilor de populație vulnerabilă în deschizător de oportunități. Reieșind din obiectivele strategice generale sunt identificate 12 obiective operaționale. Pentru realizarea obiectivelor operaționale sunt planificate peste 60 acțiuni și proiecte. Costul estimativ total al implementării Planului constituie circa 2 mln lei. Sursele de finanțare ale acțiunilor și proiectelor planificate sunt bugetul local, bugetul de stat, surse atrase de la diverși donatori internaționali.

Monitorizarea și evaluarea implementării Planului va fi asigurată de Consiliul raional sub coordonarea unuia din vicepreședinții raionului. Anual responsabilii de implementarea acțiunilor și proiectelor vor raporta gradul de realizare a acțiunilor, resursele utilizate, rezultatele obținute și impactul implementării Planului.

1. Metodologie

Planul Strategic de tratare și prevenire a riscurilor de corupție în cadrul Consiliului raional Telenești s-a efectuat prin participarea nemijlocită a factorilor interesați în cadrul activităților realizate în două etape: **etapa de diagnostic participativ** și **etapa de planificare strategică** care a inclus desfășurarea a două ateliere de lucru. Activitățile de elaborarea a Planului s-au desfășurat după cum urmează:

- 17 august 2012 interviuarea factorilor de interes interni și externi în cadrul vizitei de informare la care au participat circa 30 reprezentanți APL nivelul I, II, sectorul asociativ și agenți economici.
- în perioada 18-30 august - interviuarea reprezentanților Consiliului raional Telenești, reprezentanților APL de nivel I, agenți economici și sectorul asociativ, circa 20 persoane.
- 19 septembrie 2012 desfășurarea atelierului de lucru nr. 1 "Sănătatea Autorităților Locale - Diagnosticul Corupției" cu participarea a 24 reprezentanți ai Consiliului raional Telenești.
- 5 octombrie 2012 desfășurarea atelierului de lucru nr. 2 "Sănătatea Autorităților Locale: tratarea și prevenirea corupției" cu participarea a 23 reprezentanți ai Consiliului raional Telenești.

În cadrul primei etape, în perioada 17-30 august, a fost desfășurat un sondaj de opinie a factorilor de interes din mediul intern și extern. Sondajul s-a realizat în baza a două chestionare elaborate de experții IDU pe domeniile de activitate ale Consiliului raional. Domeniile de analiză și serviciile analizate au fost extrase din legislația în vigoare și vizează competențele autorităților raionale stabilite de Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 și Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435-XVI din 28.12.2006. Astfel, au fost evaluate 60 de servicii / activități ale Consiliului raional.

Diagnosticul a fost axat pe evaluarea a două aspecte ale fiecăreia din cele 60 de activități/servicii:

- Gradul de vulnerabilitate la corupție
- Nivelul impactului asupra vieții cetățenilor, viitorului orașului și imaginii Consiliul Raional în cazul în care în cadrul acestor activități s-ar manifesta acte de corupție.

Identificarea vulnerabilității la corupție s-a făcut pe baza **Indicatorului de vulnerabilitate** calculat cu ajutorul formulei lui Robert Klitgaard:

$$\text{Corupție [vulnerabilitate]} = \text{Monopol} + \text{Discreție} - \text{Transparență}$$

Conform acestei formule, Activitățile sunt vulnerabile la corupție atunci când există **Monopol** în livrarea lor, **Discreție** în luarea deciziilor și lipsește **Transparența** și responsabilizarea celor care iau decizii.

Participanții la sondajul de opinie publică au fost rugați să evalueze fiecare activitate în parte și să noteze de la 1 la 5 (1 = în foarte mică măsură până la 5 = în foarte mare măsură):

- **Nivelul de Monopol:** măsura în care activitatea respectivă constituie un monopol al Consiliul Raional (nu există competiție în îndeplinirea acestei activități)
- **Nivelul de Discreție:** măsura în care, în cadrul îndeplinirii acestor activități, deciziile *sunt luate discreționar* (nu există reglementări și proceduri clare care să ghideze luarea deciziilor sau dimpotrivă există prea multe reglementări, unele chiar contradictorii, iar cel care ia decizia poate alege regula care îi convine)
- **Nivelul de Transparență:** măsura în care deciziile sunt luate *în mod transparent* (există informații sau acces ușor la informațiile privind modul în care se iau deciziile în cadrul activității respective)

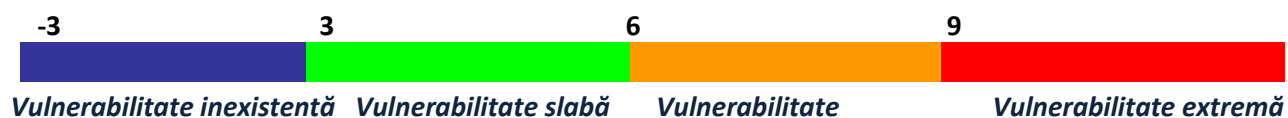
Calcularea **Indicatorului de Impact** s-a realizat prin evaluarea celor 60 de activități utilizând o scară de la 1 la 5 (1 = nu există impact negativ până la 5 = impact negativ deosebit de grav) a Impactului pe care l-ar avea posibilele acte de corupție asupra calității vieții cetățenilor, a viitorului și asupra imaginii Consiliul raional.

În total au fost completate 38 chestionare pentru evaluarea gradului de vulnerabilitate la corupție a activităților Consiliul raional și 38 chestionare pentru evaluarea nivelului impactului în cazul în care s-ar manifesta acte de corupție în cadrul acestor activități. Chestionarele au fost completate de 19 funcționari publici APL nivelul II, 10 reprezentanți APL nivelul I, 5 agenți economici și 4 reprezentanți ai sectorului asociativ. Varietatea respondenților a permis o analiză comparată a Indicatorului de Vulnerabilitate și Indicatorului de Impact.

Pentru fiecare activitate, a fost calculată media evaluărilor nivelului de Monopol, de Discreție și de Transparență. Pe baza acestor medii a fost calculat apoi Indicatorul de vulnerabilitate la corupție folosind formula $\text{Monopol} + \text{Discreție} - \text{Transparență}$.

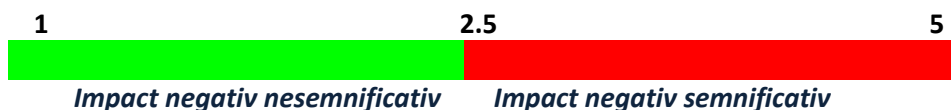
Valoarea acestui Indicator poate varia de la -3 (situația în care nu există vulnerabilitate: Monopol minim = 1 + Discreție minimă = 1 – Transparență maximă = 5) la 9 (situație în care vulnerabilitatea este maximă: Monopol maxim = 5 + Discreție maximă = 5 - Transparență minimă = 1).

Între aceste valori sunt stabilite patru intervale ale Indicatorului de vulnerabilitate la corupție, codificate prin următoarele culori:

Am fost calculată astfel media Indicatorului de vulnerabilitate al fiecăreia din cele 60 de activități. Toate activitățile al căror indice mediu a depășit valoarea 3 au fost considerate ca fiind vulnerabile la corupție.

Pentru a identifica nivelul impactului al unor posibile acte de corupție care s-ar manifesta în cadrul activităților evaluate, s-a stabilit două intervale de valori, între valoarea minimă 1 și cea maximă 5:

După identificarea activităților și serviciilor vulnerabile la corupție (având valori medii egale sau mai mari decât 3) s-a verificat nivelul impactului negativ pe care eventuale acte de corupție din cadrul acestor activități l-ar avea asupra vieții cetățenilor, viitorului și imaginii Consiliului Raional.

Aceste două criterii – vulnerabilitatea la corupție și nivelul impactului negativ – s-au folosit pentru a elimina din planul strategic de tratare și prevenire a corupției eventualele activități și servicii care deși ar fi identificate ca fiind vulnerabile la corupție nu ar fi considerate ca având un impact negativ semnificativ.

Rezultatele procesului de diagnostic general au fost discutate în cadrul Atelierului de lucru nr. 1. „Sănătatea Autorității Publice Locale - Diagnosticul Corupției”, iar cele mai vulnerabile activități și servicii au fost selectate pentru identificarea soluțiilor și a strategiilor de prevenire și tratare. Fiecare dintre ele au fost analizate profund, identificându-se aspectele de vulnerabilitate și cauzele care le-ar putea genera. În cadrul acestui atelier au fost elaborați de asemenea, arborii problemelor, a fost abordată cauzalitatea vulnerabilității activităților și efectele acestora

Rezultatele diagnosticului aprofundat au fost prezentate în cadrul atelierului de lucru nr. 2. „Sănătatea Autorităților Locale: tratarea și prevenirea corupției”. A urmat identificarea soluțiilor și strategii de consolidare a integrității Consiliului Raional prin tratarea cauzelor și prevenirea posibilelor fapte de corupție. Strategiile se concentrează pe îmbunătățirea modului de funcționare a instituției, promovând transparența și competiția, limitând discreția în luarea deciziilor și motivând personalul. O sistematizare a soluțiilor a presupus gruparea lor după strategii, programe și proiecte. Tot atunci s-a elaborat planul de acțiuni și proiecte pentru implementarea strategiilor.

Termenii de bază utilizați în acest Plan strategic au următoarele înțelesuri:

Viziune - imagine a unui viitor îndepărtat și dorit care ghidează procesul de schimbare și descrie situația în care problemele au fost rezolvate și obiectivele atinse.

Obiectiv strategic - imagine a unui viitor dorit care este mai aproape în timp și mai puțin complex decât viziunea, fiind un domeniu specific al viziunii descris cu mai multe detalii.

Strategii - activități și acțiuni planificate și realizate pentru atingerea obiectivelor strategice și a viziunii.

Activități – totalitatea proiectelor incluse pe domenii comune de implementare.

Proiecte – totalitatea activităților și acțiunilor cu obiective fixate, concepute să producă rezultate specifice într-un cadru de timp delimitat.

Corupție - Folosirea abuzivă a funcției oficiale în vederea unui câștig personal.

Astfel, **Planul strategic** este constituit din studiul **Diagnostic** prin care au fost identificate activitățile vulnerabile la corupție, **Viziunea strategică** ce urmează a fi realizată prin **Activități** și **Acțiuni** care includ și proiecte, grupate pe **Obiective strategice**.

2. Diagnostic

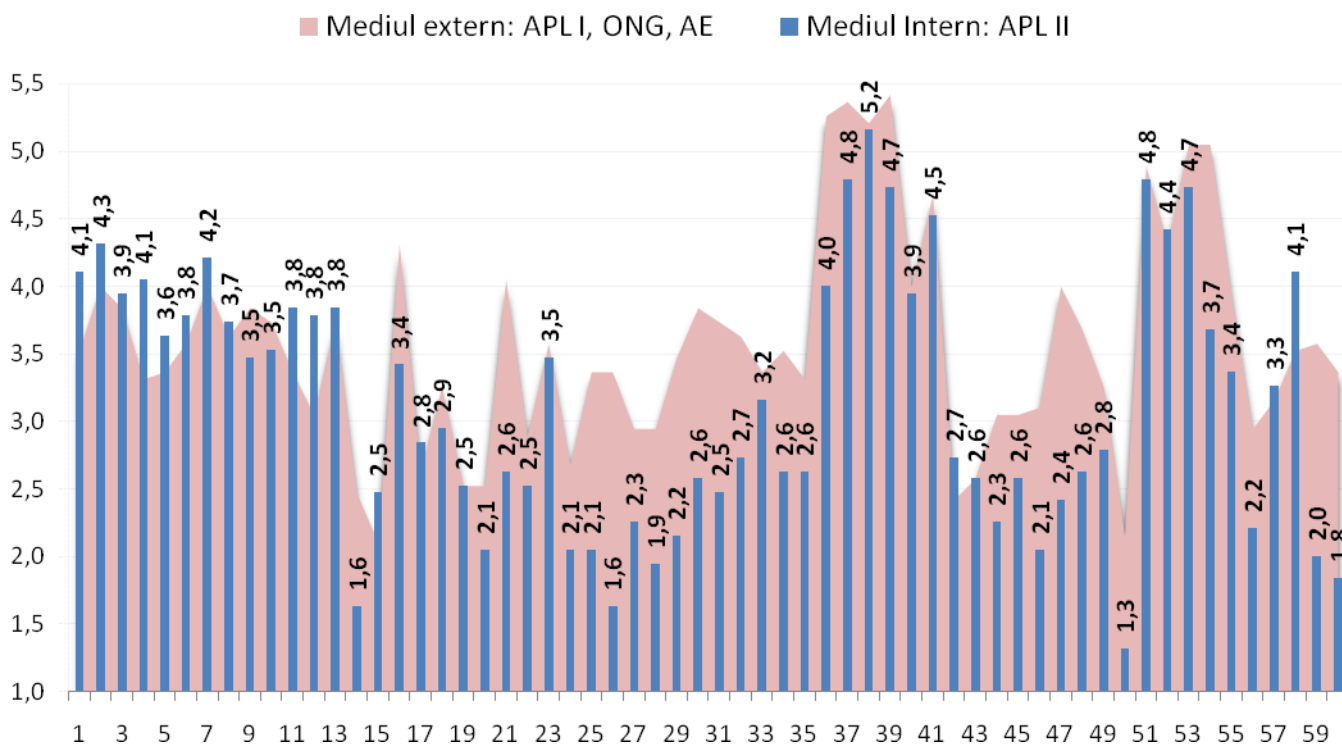
2.1 Gradul de vulnerabilitate la corupție

Din cele **60 de activități** evaluate de către:

- **Mediul intern (reprezentanții APL nivelul II) – 28 activități sau 46,7% din total** au obținut un indicator mediu de vulnerabilitate mai mare de 3, valorile variază între 3.2 și 5.2 puncte.
- **Mediul extern (reprezentanții APL nivelul I, ONG și agenți economici) – 47 activități sau 78,3% din total** au obținut un indicator mediu de vulnerabilitate mai mare de 3, valorile variază între 3.1 și 5.6 puncte.

În continuare este prezentat Indicatorul mediu de vulnerabilitate la corupție al activităților evaluate:

Figura 1. Gradul de vulnerabilitate la corupție

Conform acestor rezultate se atestă că:

1. Pe marea majoritatea a activităților și serviciilor evaluate opiniile respondenților din mediul intern și extern coincid ca apreciere.
2. Pe mai mult de 15 activități/servicii respondenții din mediul extern: *reprezentanții APL nivelul I, ONG și agenți economici* au o atitudine față de activitățile vulnerabile la corupție.
3. În ordinea în care au fost prezentate în chestionar, gradul de vulnerabilitate la corupție a activităților Consiliului raional Telenești a fost apreciat mai mare de 3,5 după cum urmează:

Tabelul 1. Gradul de vulnerabilitate la corupție

ACTIVITĂȚI SAU SERVICII PUBLICE		Mediul intern	Mediul extern
NIVELUL DE VULNERABILITATE LA CORUPȚIE			
1	Evidența patrimoniului public	4.1	3.5
2	Darea în administrare, arendă, concesiune ori locațiune a bunurilor din patrimoniul public al raionului	4.3	4.0
3	Vânzarea, privatizarea, concesiunea, darea în arendă ori locațiune a bunurilor din domeniul privat al raionului	3.9	3.8
4	Reparații capitale și curente a infrastructurii existente	4.1	3.3
5	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul economic	3.6	3.3
6	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul social	3.8	3.6
7	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul comunal și de agrement de interes raional	4.2	4.0
8	Administrarea instituțiilor de cultură	3.7	3.6
9	Administrarea instituțiilor de turism	3.5	3.8
10	Administrarea instituțiilor de sport	3.5	3.7
11	Administrarea activităților cu caracter educațional	3.8	3.3
12	Administrarea activităților cu caracter cultural	3.8	3.0
13	Administrarea activităților cu caracter sportiv	3.8	3.7
16	Protecția pădurilor de interes raional	3.4	4.3
21	Recuperarea sănătății (servicii ortopedico-protetice, balneo – sanatoriale)	2.6	4.0
23	Acordare ajutoarelor sociale financiare și umanitare	3.4	3.6
30	Autorizarea sanitară a mijloacelor de producere și industriale, utilajului de producție, proceselor de prelucrare	2.6	3.8
31	Informarea privind atestarea, autorizarea, licențierea și certificarea produselor agroalimentare	2.5	3.7
32	Examinarea și prezentarea spre aprobare a schemelor, proiectelor și altor documentații referitoare la organizarea teritoriului	2.7	3.6
34	Darea în arendă, în folosință sau în posesie a terenurilor	2.6	3.5
36	Întocmirea caietelor de sarcini	4.0	5.2
37	Lansarea licitațiilor	4.8	5.3
38	Selectarea câștigătorilor	5.2	5.2
39	Încheierea contractelor	4.7	5.4
40	Urmărirea contractelor de achiziții publice	4.0	4.0
41	Raportarea	4.5	4.7
47	Organizarea transportului auto de călători	2.4	4.0
48	Administrarea autogărilor și stațiilor auto de interes raional	2.6	3.6
49	Întreținerea și gestionarea unor obiective publice de interes raional	2.8	3.2
51	Planificarea și executarea bugetului	4.8	4.9
52	Susținerea și stimularea inițiativelor privind dezvoltarea economică a unității administrativ-teritoriale	4.4	4.3
53	Coordonarea investițiilor străine	4.7	5.0
54	Angajarea personalului	3.7	5.0
55	Promovarea personalului	3.3	3.9
58	Planificarea și administrarea lucrărilor de construcție	4.1	3.5
59	Construcția, administrarea și repararea drumurilor de interes raional	2.0	3.6
60	Construcția, administrarea și repararea infrastructurii rutiere	1.8	3.3

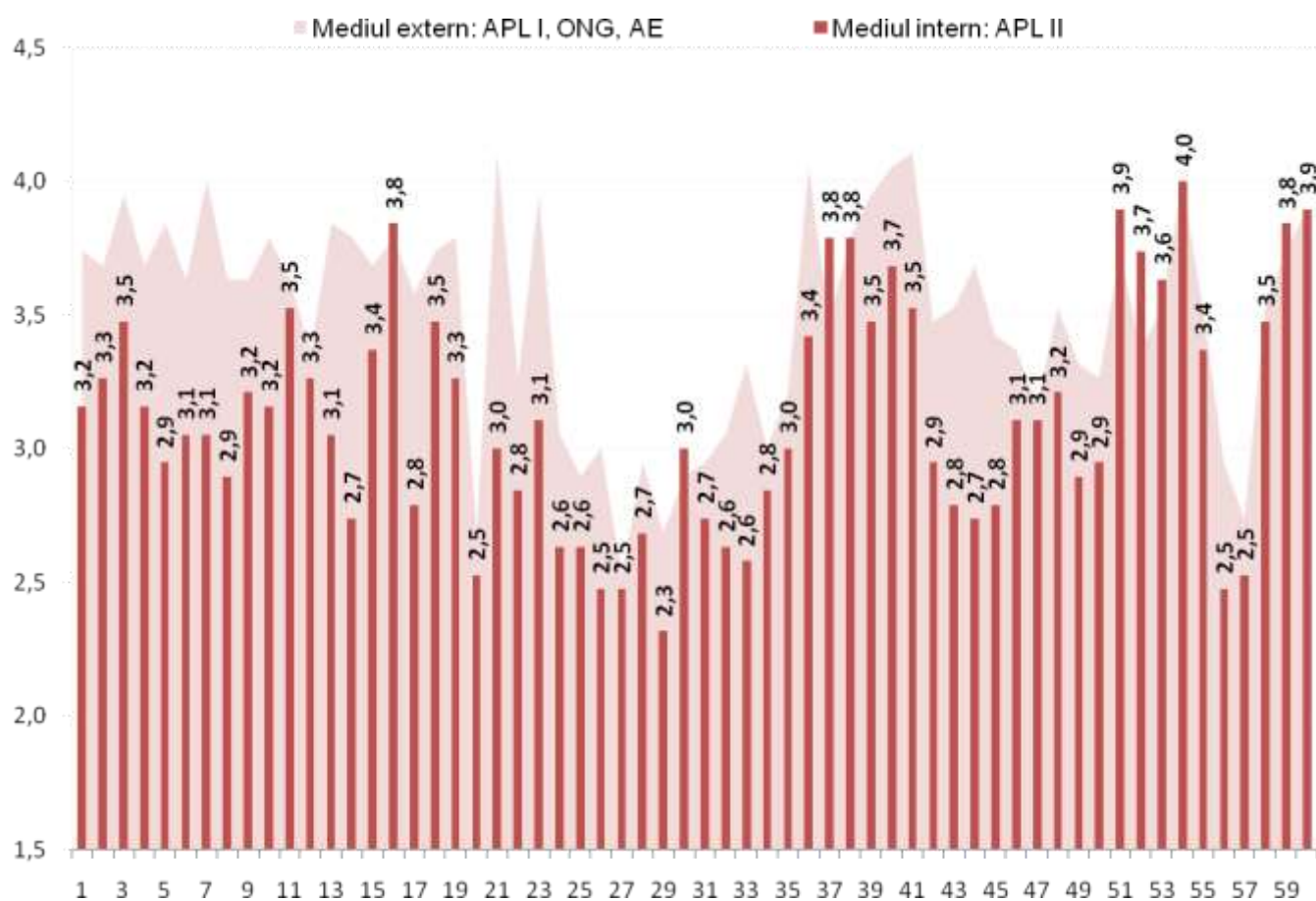
Rezultatele pe fiecare dintre activitățile și serviciile analizate sunt prezentate în Anexa 1.

2.2 Gradul de impact

Toate cele 60 de activități sau servicii au fost evaluate privind nivelul impactului asupra calității vieții cetățenilor, a viitorului, precum și asupra imaginii Consiliului Raional, pe care l-ar avea posibilele acte de corupție. Rezultatele acestei evaluări atestă că:

- **Mediul intern** (reprezentanții APL nivelul II) – au apreciat **15 activități sau 25%** din total ca având un **impact negativ** semnificativ în cazul în care s-ar manifesta acte de corupție, punctajul variază între **3.5 și 4.0 puncte**.
- **Mediul extern**(reprezentanții APL nivelul I, ONG și agenți economici) – au apreciat **35 activități sau 58.33%** din total ca având un **impact negativ** semnificativ în cazul în care s-ar manifesta acte de corupție, punctajul variază între **3.5 și 4.3 puncte**.

Figura 2. Gradul de impact al vulnerabilității la corupție

Ca și în cazul precedentului indicator, pe marea majoritatea a activităților și serviciilor evaluate opiniile respondenților din mediul intern și extern coincid ca apreciere iar pe mai mult de 20 activități/servicii respondenții din mediul extern: *reprezentanții APL nivelul I, ONG și agenți economici* consideră că gradul de impact este mai mare. În ordinea în care au fost incluse în chestionar, gradul de impact al posibilelor acte de corupție a fost apreciat cu o valoare mai mare de 3,5 după cum urmează:

Tabelul 2. Impactul vulnerabilității la corupție

ACTIVITĂȚI SAU SERVICII PUBLICE		Mediu Intern	Mediu extern
	Nivelul de impact al corupției		
1	Evidența patrimoniului public	3.2	3.7
2	Darea în administrare, arendă, concesiune ori locațiune a bunurilor din patrimoniul public al raionului	3.3	3.7
3	Vânzarea, privatizarea, concesiunea, darea în arendă ori locațiune a bunurilor domeniului privat al raionului	3.5	3.9
4	Reparații capitale și curente a infrastructurii existente	3.2	3.7
5	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul economic	2.9	3.8
6	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul social	3.1	3.6
7	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul comunal și de agrement de interes raional	3.1	4.0
8	Administrarea instituțiilor de cultură	2.9	3.6
9	Administrarea instituțiilor de turism	3.2	3.6
10	Administrarea instituțiilor de sport	3.2	3.8
11	Administrarea activităților cu caracter educațional	3.5	3.6
13	Administrarea activităților cu caracter sportiv	3.1	3.8
14	Administrarea întreprinderilor municipale de interes raional, menționați	2.7	3.8
15	Stabilirea unui cadru general pentru amenajarea teritoriului la nivel de raion	3.4	3.7
16	Protecția pădurilor de interes raional	3.8	3.8
17	Informare, asistență și consiliere pe diverse aspecte ale asistenței și protecției sociale	2.8	3.6
18	Stabilirea și acordarea prestațiilor sociale (îndemnizații, compensații, etc.)	3.5	3.7
19	Informare și consultanță în perfectarea actelor necesare pentru stabilirea prestațiilor sociale	3.3	3.8
21	Recuperarea sănătății (servicii ortopedico-protetice, balneo – sanatoriale)	3.0	4.1
23	Acordare ajutoarelor sociale financiare și umanitare	3.1	3.9
36	Întocmirea caietelor de sarcini	3.4	4.1
38	Selectarea câștigătorilor	3.8	3.8
39	Încheierea contractelor	3.5	3.9
40	Urmărirea contractelor de achiziții publice	3.7	4.1
41	Raportarea	3.5	4.1
43	Darea în administrare, concesiune, darea în arendă ori în locațiune a serviciilor publice de interes raional	2.8	3.5
44	Aprobarea tarifelor pentru serviciile cu plată	2.7	3.7
48	Administrarea autogărilor și stațiilor auto de interes raional	3.2	3.5
51	Planificarea și executarea bugetului	3.9	3.7
52	Susținerea și stimularea inițiativelor privind dezvoltarea economică a unității administrativ-teritoriale	3.7	3.4
53	Coordonarea investițiilor străine	3.6	3.5
54	Angajarea personalului	4.0	4.0
55	Promovarea personalului	3.4	3.5
58	Planificarea și administrarea lucrărilor de construcție	3.5	3.5
59	Construcția, administrarea și repararea drumurilor de interes raional	3.8	3.7
60	Construcția, administrarea și repararea infrastructurii rutiere	3.9	3.9

Rezultatele detaliate ale evaluării impactului pe fiecare dintre activitățile și serviciile analizate sunt prezentate în Anexa 2.

Rezultatele procesului de diagnostic general au fost discutate în cadrul atelierului de lucru din 19 septembrie și prin decizie prin consens a membrilor Grupului de lucru s-a decis ca planul strategic să se axeze pe următoarele 4 activități prioritare ale Consiliului raional:

- **ACHIZIȚII PUBLICE;**
- **PLANIFICAREA ȘI EXECUTAREA LUCRĂRILOR DE CONSTRUCȚIE;**
- **MANAGEMENTUL FINANCIAR;**
- **ACORDAREA AJUTOARELOR SOCIALE.**

Aceste activități au fost analizate aprofundat în cadrul atelierului de lucru în trei etape:

1. Activitățile au fost detaliate în acțiuni care se desfășoară în cadrul lor, aranjate în timp. Schemele de prestare a serviciilor sunt prezentate în **Anexele 3-6** ale prezentului Plan.
2. Au fost identificate posibile acte de corupție care ar putea avea loc în anumite momente ale desfășurării activității, în cadrul anumitor acțiuni.
3. Au fost elaborate cauzele care ar putea genera și favoriza apariția acestor acte de corupție. Relațiile cauze-efecte sunt reflectate în Arborii Problemelor și sunt prezentate în **Anexele 7-10** ale prezentului Plan.

Rezultatele evaluării aprofundate a fiecărei activități se prezintă în continuare.

2.3 Achiziții publice

Achizițiile publice reprezintă procesul de procurare a bunurilor, executarea de lucrări sau prestarea de servicii din bani publici pentru necesitățile uneia sau câtorva autorități contractante, unde în calitate de autoritate contractantă sunt autoritățile publice locale.

În Consiliul raional Telenești achizițiile publice se desfășoară în conformitate cu Legea privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13.04.2007. Achizițiile publice pot fi efectuate prin licitație deschisă (publică), limitată, acord cadru, dialog competitiv, proceduri negociate și achiziția dintr-o singură sursă, cerere a ofertelor de prețuri, sisteme dinamice de achiziție, licitație electronică, achiziție în cazul planurilor de construcție a locuințelor sociale. În dependență de procedură, achiziția publică cuprinde următoarele **etape**:

1. Crearea grupurilor de lucru responsabile de realizarea achizițiilor publice;
2. Elaborarea planurilor anuale și trimestriale de efectuare a achizițiilor publice;
3. Întocmirea invitațiilor în cadrul procedurilor de achiziții publice;
4. Elaborarea documentelor de licitație și altor documente aplicabile în cadrul procedurilor de achiziții publice;
5. Inițierea și desfășurarea procedurilor de achiziții publice;
6. Asigurarea participării largi a operatorilor economici la procedurile de achiziții publice;
7. Examinarea, evaluarea și compararea ofertelor operatorilor economici prezentate în cadrul procedurilor de achiziții publice;
8. Încheierea contractului de achiziții publice cu operatorul (operatorii economici);

9. Întocmirea dărilor de seamă privind rezultatul procedurilor de achiziții publice și prezentarea Agenției în domeniul achizițiilor publice;
10. Executarea și gestionarea contractelor de achiziții publice în termenii și în condițiile stabilite;
11. Păstrarea și evidența tuturor documentelor întocmite și aplicate în cadrul procedurilor de achiziții publice.

În conformitate cu prevederile legale în cazul achizițiilor publice Autoritatea contractantă este obligată:

- să asigure eficiența achizițiilor publice;
- să utilizeze eficient fondurile publice;
- să asigure obiectivitatea și imparțialitatea în cadrul procedurilor de achiziții publice;
- să asigure transparența și publicitatea procedurilor de achiziții publice;
- să asigure nediscriminarea și tratamentul egal al agenților economici;
- să transmită, la solicitarea Agenției, orice informație privind încheierea și executarea contractelor de achiziții publice.

În cadrul realizării achizițiilor publice cele mai **vulnerabile aspecte** ce pot condiționa posibile **fapte de corupție** sunt:

- Transmiterea selectivă a anunțului de licitație;
- Stabilirea criteriilor licitației (a documentației de atribuire) în funcție de particularitățile unei anumite firme;
- Selectarea preferențială a companiei ofertante în vederea obținerii de foloase necuvenite;
- Deciziile neobiective ale comisiei de licitație în vederea obținerii profitului personal;
- Folosirea abuzivă a stărilor de urgență pentru negocierea contractelor cu o singură sursă;
- Oferirea de informații confidențiale;
- Planificarea unui volum exagerat de lucrări (unele din ele nu vor fi executate);
- Estimarea în devizul de cheltuieli a unor sume mai mari pentru a fi ulterior folosite în interes propriu;
- Înțelegerea preliminară a ofertanților și prezentarea unui număr mic de ofertanți la licitație;
- Participarea firmelor fantome;
- Participarea unor companii deținute de oficiali publici sau oameni politici sau de apropiații acestora;
- Influență din partea unor persoane oficiale;
- Nedeclararea conflictului de interes;
- Întocmirea rapoartelor și proceselor verbale care nu corespund realității.

Cauzele ce favorizează existența acestor aspecte vulnerabile sunt de ordin obiectiv și subiectiv și se pot manifesta prin:

- Estimările pot fi făcute de persoane care nu sunt competente în domeniu;
- Lipsa transparenței (anunțurile de licitații pentru achiziții nu sunt publicate pentru publicul larg);
- Lipsa controlului legal privind conflictul de interes;
- Accesul la caietul de sarcini este dificil pentru cei interesați;
- Lipsa unor reglementări clare referitor la procedurile diverse aplicabile;

- Nu este efectuată expertiza documentelor;
- Lipsa supraveghetorului (specialistului care să monitorizeze lucrările efectuate);
- Lipsa controlului calității.

Efectele producerii unor fapte de corupție sunt:

- Delapidări de fonduri
- Impact financiar (creșterea costurilor)
- Impact economic (pierderea calității și investitorilor)
- Erodarea încrederii în administrația publică locală
- Selectarea preferențială a agentului economic
- Distorsiune în procesul de alocare a banilor publici
- Instituirea unui grup de interes și redistribuirea veniturilor
- Valorificarea insuficientă a oportunităților pieței locale și naționale
- Lipsa parteneriatelor publice – private
- Apariția erorilor pe parcursul desfășurării procesului de achiziție publică.

Beneficiarii producerii unor acte de corupție ar putea fi: Anumiți agenți economici, unele instituții publice sau private, reprezentanți ai structurilor de control, reprezentanți influenți din mediul politic și lumea interlopă.

În urma producerii unor fapte de corupție **ar pierde:** Statul, bugetul raionului, antreprenori, localitățile din raion, cetățenii, mediul de afaceri.

2.4 Planificarea și administrarea lucrărilor de construcție

Planificarea și administrarea lucrărilor de construcție reprezintă un sistem complex de proceduri și tehnici referitoare la proiectarea, execuția, recepția, exploatarea și urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor de diferite tipuri și din diferite domenii, cuprinzând astfel toate datele procesele necesare pentru identificarea și determinarea stării tehnice (fizice) a construcțiilor, proiectarea și executarea lucrărilor la construcții și evoluția acestora în timp. Complexitatea procedurilor pe acest domeniu sunt reglementate de mai multe acte legislativ-normative principalele dintre care sunt: *Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar*, nr. 847 din 24.05.96, *Legea privind administrația publică locală*, nr. 436 din 28.12.2006, *Legea privind descentralizarea administrativă*, nr. 435 din 28.12.2006, *Legea privind calitatea în construcții nr. 721 din 02.02.1996*, *Hotărârea Guvernului nr. 834 din 13.09.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind achizițiile publice de lucrări*, etc.

În esență lucrările de construcție pot fi definite ca o acțiune de durată limitată, având drept scop realizarea, reabilitarea sau demolarea unui obiectiv de construcții prin executarea unor lucrări variabile și standartizate sau nestandardizate, de către unul sau mai mulți antreprenori specializați, pe baza unui anumit buget, respectând specificațiile de calitate cerute.

Principalele etape ale procesului de planificare și administrare a lucrărilor de construcție sunt:

1. Definirea proiectului, care constă în identificarea obiectivului de construcții care urmează a se realiza.
2. Proiectarea, care constă în elaborarea unor studii și desene de detaliu.
3. Contractarea - stabilirea unor relații legale între beneficiar și constructor.
4. Aprovizionarea și execuția lucrărilor de construcție prin care se înțelege asigurarea resurselor necesare și realizarea lucrărilor de construcții.
5. Exploatarea și întreținerea construcției ceea ce este exploatarea corectă a construcțiilor, pentru a nu se periclita siguranța acestora, precum și reparațiile periodice necesare
6. Post-utilizarea ceea ce presupune dezafectarea, respectiv demolarea construcțiilor pentru recuperarea unor materiale. În cazul când materialele nu sunt recuperabile se adoptă măsuri de depozitare a acestora în amplasamente speciale, în conformitate cu cerințele de mediu.

În cadrul realizării procesului de planificare și administrare a lucrărilor publice de construcție cele mai vulnerabile aspecte ce pot condiționa **posibile fapte de corupție** sunt:

- Creșterea intenționată a volumelor de lucrări
- Creșterea intenționată a costurilor lucrărilor
- Supraestimarea necesarului de cheltuieli pentru realizarea lucrărilor de construcție
- Posibilități de ocolire a procedurilor de selectare a câștigătorului (proiectantului, antreprenorului) în efectuarea procedurii de achiziții
- Nerespectarea tehnologiilor lucrărilor
- Semnarea actelor de predare primire fictive
- Semnarea procesor verbale cu volume de lucru exagerate
- Control insuficient a calității lucrărilor executate.

Cauzele ce favorizează existența acestor aspecte vulnerabile sunt de ordin obiectiv și subiectiv, principalele dintre ele sunt:

- Estimări ale necesarului de cheltuieli făcute de persoane care nu sunt specialiști în domeniu
- Proceduri complexe ce permit promovarea unor interese materiale și personale
- Insuficienta transparență a informațiilor privind licitațiile pentru construcții și reparații
- Greșeli în estimarea cheltuielilor
- Monitorizarea lucrărilor de construcții realizată superficial
- Anunțurile de licitații nu sunt publicate în ziare și accesul la caietul de sarcini este dificil
- Nu se fac rapoarte către cetățeni, într-un limbaj accesibil, prin care să se demonstreze folosirea eficientă a banilor publici
- Consiliul raional nu folosește pagina web ca mijloc de transmitere a informațiilor privind lucrările de construcții
- Înțelegere între ofertanți și ofertant
- Prea multe lucrări de monitorizat și controlat
- Lipsa unui sistem de control prin sondaj, inopinat a activității specialiștilor și lipsa sancțiunilor pentru greșeli de estimare
- Lipsa personalului cu pregătire tehnică
- Salarii mici, lipsa sistem de motivare personal
- Lipsa indicatorilor de performanță pentru activitate și personal

- Lipsa procedurilor de desfășurare a activității de monitorizare și control a lucrărilor de construcții.

Efectele vulnerabilității la corupție a procesului de planificare și administrare a lucrărilor de construcție conduc la:

- Selectarea preferențială a companiei de construcții
- Supra-estimarea devizului de cheltuieli: cantități sau preturi mai mari, lucrări ce nu se vor executa
- Acceptarea modificărilor nejustificate ale buget pe parcursul executării lucrărilor
- Întocmirea proceselor verbale de lucrări fără verificarea calității și cantității lucrărilor executate.

Beneficiarii probabili ai producerii unor acte de corupție ar putea fi: Anumiți agenți economici, unii specialiști din cadrul instituțiilor publice, reprezentanți ai instituțiilor de control, reprezentanți influenți din mediul politic și lumea interlopă.

În urma producerii unor fapte de corupție **ar pierde:** Bugetul de stat, bugetul raionului, antreprenori, localitățile din raion, cetățenii, instituțiile publice, infrastructura publică, mediul de afaceri.

2.5 Managementul financiar

Procesul bugetar și managementul finanțelor publice locale este un proces complex de acțiuni ce vizează elaborarea, aprobarea, executarea și raportarea acumulării și cheltuirii banilor publici reglementate de *Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar*, nr. 847 din 24.05.96, *Legea privind administrația publică locală*, nr. 436 din 28.12.2006, *Legea privind descentralizarea administrativă*, nr. 435 din 28.12.2006, *Legea privind finanțele publice locale*, nr. 397-XV din 16.10.2003 și *Legea bugetară* din anul respectiv, recomandări și instrucțiuni emise de Ministerul Finanțelor.

Bugetul raioanelor este administrat de executivul raional conform procedurii și termenilor stabiliți de legislație și cuprind următoarele etape și proceduri:

Etapa 1. Elaborarea bugetului

1. În lunile februarie – martie Ministerul Finanțelor comunică autorității executive a raionului și direcției finanțe informația necesară pentru declanșarea procedurilor bugetare la nivel local;
2. În termen de 10 zile după primirea acestor informații, direcția finanțe comunică autorităților executive ale UAT de nivelul I principiile de bază ale politicii de stat în domeniul veniturilor și cheltuielilor bugetare pe anul(anii) următor(i), prognozele normativelor de defalcări de la veniturile generale de stat la bugetele locale și aspectele specifice de calculare a transferurilor ce se prognozează a fi alocate acestor bugete de la bugetele raionului;
3. În termen de 20 de zile după primirea informațiilor menționate, autoritățile executive ale UAT de nivelul I elaborează prognoza impozitelor și taxelor care urmează a fi colectate în anul(anii)

următor(i) în UAT respectivă, precum și a proiectului bugetului local, care se prezintă pentru analiză Direcției raionale de finanțe;

4. Are loc coordonarea cu APL de nivel I a necesităților de cheltuieli, calcularea părții de cheltuieli și verificarea datelor relevante cu Inspectoratul Fiscal de Stat.
5. Direcțiile finanțe depun la Ministerul Finanțelor pentru analiză prognoza impozitelor și taxelor ce urmează a fi încasate în anul(anii) următor(i) în UAT respectivă, precum și proiectele de bugete ale raionului – procedură cu caracter consultativ.
6. Ministerul Finanțelor vizează sau poate cere raioanelor să modifice proiectele de buget în cazul în care acestea sunt în contradicție cu legislația sau cu principiile politicii bugetar-fiscale promovate de guvern.

Etapa 2. Aprobarea bugetelor

1. Examinarea și aprobarea bugetelor UAT presupune două sub-etape: (1) examinarea și aprobarea bugetelor locale (bugetele satelor / comunelor, orașelor / din componența raioanelor și (2) examinarea și aprobarea bugetului raionului.
2. Autoritatea reprezentativă și deliberativă a raionului examinează proiectul bugetului respectiv în două lecturi. Cel târziu la data de 10 decembrie a anului în curs bugetul raionului trebuie să fie aprobat.
3. După aprobarea bugetului acestea trebuie obligatoriu dat publicității și corelat cu legea bugetară anuală.
4. Direcția finanțe prezintă Ministerului finanțelor în termenii stabiliți bugetul raionului pentru a fi inclus în bugetul public național.

Etapa 3. Execuția bugetului raionului

Execuția de casă a bugetelor UAT se efectuează prin sistemul trezorerial și presupune:

1. Încasarea veniturilor în conformitate cu structura clasificăției bugetare;
2. Efectuarea cheltuielilor în limita alocațiilor aprobate și conform destinației stabilite.
3. Controlul veridicității cheltuielilor realizate.
4. Analiza, elaborarea și promovarea demersurilor de modificare a bugetului.

Etapa 4. Raportarea execuției bugetului raionului

1. În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, trimestrial, autoritatea executivă a raionului acumulează datele relevante, analizează modul de executare a bugetului și prezintă raportul privind mersul executării bugetului
2. La sfârșit/început de an se prezintă raportul privind executarea bugetului pe anul precedent.

În cadrul realizării managementului financiar cele mai **vulnerabile aspecte** ce pot condiționa posibile fapte de corupție sunt:

- Diminuarea veniturilor proprii
- Estimările făcute pentru necesarul de cheltuieli pot fi supraestimate
- Insuficiența controlului veridicității și necesităților de cheltuieli planificate
- Analiza superficială a demersurilor de rectificare
- Repartizarea subiectivă a fondurilor financiare către instituțiile care sunt la balanța Consiliul raional
- Repartizarea subiectivă a soldului disponibil la început de an.

Cauzele vulnerabilităților existente ce pot favoriza apariția unor posibile fapte de corupție:

- Estimările pot fi făcute de persoane care nu sunt specialiști în domeniu
- Nu există un mecanism și proceduri stricte de repartizare a transferurilor
- Lipsa transparenței în repartizarea resurselor bugetare
- Lipsa documentelor strategice care ar stabili prioritățile de finanțare.
- Lipsa obiectivității în repartizarea resurselor financiare.

Efectele producerii unor fapte de corupție sunt:

- Utilizarea inadecvată și ineficientă a banilor publici
- Delapidări de fonduri
- Diminuarea încrederii în administrația publică locală
- Dezvoltare economică, socială, teritorială și instituțională distorsionată
- Crearea unor condiții propice pentru traficul de influență, cumătrism, tranzacții ilegale cu utilizarea banilor publici.

Beneficiarii producerii unor acte de corupție ar putea fi: Anumiți agenți economici, unele localități din raion, unele instituții publice sau private, anumite persoane.

În urma producerii unor fapte de corupție **ar pierde:** Statul, bugetul raionului, localitățile din raion, cetățenii, mediul de afaceri.

2.6 Acordarea ajutoarelor sociale

Ajutorul social este o plată lunară în bani acordată familiei defavorizate cu scopul asigurării unui venit lunar minim garantat. Ajutorul social este stabilit conform evaluării venitului global mediu lunar al fiecărei familii și cu nevoia acesteia de asistență socială. Informația cu privire la ajutorul social este oferită de către asistentul social comunitar, Secția Asistență Socială și Protecție a Familiei (în persoana Șefului serviciul comunitar) și mass – media.

Conform prevederilor Legii nr. 133 din 13.06.2008 cu privire la ajutorul social, beneficiarii serviciului de Ajutor Social sunt membrii familiilor defavorizate care se înscriu în cel puțin una dintre următoarele situații:

- Au atins vârsta necesară pentru stabilirea pensiei conform legislației;
- Sunt șomeri înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își au domiciliul și care nu refuză un loc de muncă sau participarea la servicii de stimulare a ocupării forței de muncă și la lucrări publice oferite de agenții;
- Sunt persoane încadrate în diferite grade de invaliditate;
- Se află în perioada dintre săptămâna a 30-a de sarcină și săptămâna a 12-a după naștere în cazul în care copilul se naște mort sau moare în perioada concediului postnatal, ori îngrijește un copil până la vârsta de 3 ani;
- Îngrijesc un membru/membri ai familiei încadrați în gradul I de invaliditate care necesită îngrijire conform concluziei Consiliului de expertiză medicală a vitalității, îngrijesc un copil/copii invalizi din aceeași familie sau o persoană în vârstă de peste 75 de ani din aceeași familie conform concluziei Consiliului medical consultativ;

- Salariați, inclusiv cei care obțin venituri din activitate antreprenorială.

La determinarea dreptului de ajutor social se exclud membrii familiilor care:

- Dețin cetățenia Republicii Moldova însă nu se află pe teritoriul țării mai mult de 3 luni consecutiv;
- Execută o pedeapsă privativă de libertate;
- Satisface serviciul militar în termen;
- Se află la întreținerea statului, adică se află în azil, centru de plasament, de reabilitare, etc.

Ajutorul social se stabilește în baza cererii de acordare a ajutorului social depusă de unul dintre membrii familiei cu capacitatea deplină de exercițiu, desemnat de aceasta, sau, în cazurile prevăzute de lege, de către reprezentantul legal al acesteia;

Împreună cu cererea, în mod obligatoriu se prezintă:

- Certificatul privind componența familiei;
- Actul de identitate și copia acestuia;
- Legitimația de ședere temporară sau actul de identitate, eliberat de autoritățile competente, în cazul cetățenilor străini, apatrizilor sau refugiaților.

Alternativ se pot solicita următoarele **acte**:

- Certificatul de naștere al copilului;
- Decizia de instituire a tutelei/curatelei;
- Decizia de plasament în instituție;
- Certificatul de salariu de la locul de muncă;
- Certificatul privind tipul de studii pe care le urmează orice membru al familiei (cu finanțare bugetară sau prin contract), cu indicarea mărimumi bursei, după caz;
- Confirmarea de efectuare a plății pensiei de întreținere;
- Certificatul privind perioada de satisfacere a serviciului militar în termen;
- Actele de proprietate privind terenurile agricole de pe lângă casă (intravilanul localităților), precum și din extravilanul localităților;
- Contractul de arendă, locațiune;
- Actul ce confirmă gradul și termenul invalidității/severității.

Pentru a putea beneficia de ajutor social potențialul solicitant trebuie să parcurgă următoarele **etape**:

1. Persoanei care a depus cererea i se eliberează o recipisă de primire a cererii unde este indicat data și numărul de înregistrare. În cazul în care nu au fost prezentate toate actele confirmative necesare, cererea nu se acceptă.
2. Cererea pentru acordarea ajutorului social se introduce și este prelucrată prin intermediul unui program automatizat la Secția ASPF. Decizia despre acordarea sau neacordarea ajutorului social este adoptată de către șeful SASPF, în termen de 15 zile lucrătoare din data depunerii cererii, prin emiterea unui ordin.
3. Direcția/secția asistență socială și protecție a familiei organizează, în comun cu reprezentanții autorităților administrației publice locale și/sau ai societății civile, selectiv, verificarea la domiciliul solicitantului a autenticității informației prezentate în cererea pentru acordarea ajutorului social și întocmește ancheta socială;

4. Persoana care a depus cererea se înștiințează în scris, în termen de 5 zile lucrătoare despre acordarea sau neacordarea ajutorului social.
5. În cazul acordării dreptului la ajutor social înștiințarea va conține termenul pentru care a fost stabilit ajutorul social, cuantumul acestuia, modalitatea de plată și termenele de revizuire a dreptului la ajutor social, precum și obligațiile beneficiarului.
6. În cazul respingerii cererii înștiințarea va conține motivele care au stat la baza deciziei respective, precum și modalitatea de contestare a acesteia.
7. Ajutorul social se stabilește pentru o perioadă ce nu va depăși 2 ani și va fi revizuit la intervenirea oricărei schimbări ce ar putea influența cuantumul ajutorului social stabilit.

În cadrul acordării ajutoarelor materiale cele mai vulnerabile aspecte ce pot condiționa **posibile fapte de corupție sunt:**

- Prezentarea actelor false
- Nedecларarea tuturor bunurilor
- Disimularea veniturilor prin angajare neoficială în câmpul muncii
- Verificarea datelor solicitate de către membrii comisiei
- Verificarea autenticității informației prezentate în cererea pentru acordarea ajutorului social de către specialist
- Întocmirea rapoartelor și proceselor verbale care nu corespund realității

Cauzele care condiționează existența acestor vulnerabilități la fapte de corupție sunt:

- Lipsa transparenței
- Neinformarea adecvată a categoriilor social - vulnerabile
- Insuficiența cadrelor
- Fluctuația de cadre
- Numărul mare de solicitări
- Volumul mare de lucru
- Gradul de rudenie.

Efectele producerii unor fapte de corupție sunt:

- Delapidări de fonduri
- Impact financiar (creșterea cheltuielilor din buget)
- Număr relativ mare de beneficiari
- Acordarea ajutoarelor sociale nejustificate unor categorii de populație
- Privarea de ajutor social a unor categorii social - vulnerabile
- Erodarea încrederii în sistemul servicii publice de protecție socială și în instituția statului.

Beneficiarii producerii unor acte de corupție ar putea fi: Anumiți cetățeni (solicitanți), angajatori neoficiali, unele instituții publice sau private, anumiți funcționari.

În urma producerii unor fapte de corupție **ar pierde:** Bugetul de stat, bugetul raionului, persoanele din categorii social-vulnerabile, imaginea instituției.

2.7 Concluzii

Diagnosticul aprofundat al activităților și serviciilor vulnerabile la corupție din cadrul Consiliului raional Telenești a fost elaborat utilizându-se o metodă inovativă de realizare bazată pe cele mai bune practici în domeniu, sondaj de opinie realizat cu actori din mediul inter și extern de operare a Consiliului raional precum și o analiză profundă a domeniilor abordate.

Diagnosticul are un înalt grad de credibilitate și susținere dat fiind faptul că a fost elaborat prin metodă participativă de către un Grup de Lucru constituit atât din funcționarii publici ai Consiliului Raional responsabili de activitățile sau serviciile evaluate, cât și persoane din mediul extern: agenți economici, societatea civilă, consilieri, care dispun de expertiză și cunoștințe și sau au fost / vor fi afectați de posibilele acțiuni menționate în acest document. Aprecierea aproximativ identică a gradului de vulnerabilitate și de impact al corupției atestă că rezultatele diagnosticului coincid cu realitatea existentă.

Rezultatele procesului de diagnostic au contribuit la identificarea ariilor și domeniilor care din cauza riscurilor existe și a unor aspecte incerte le fac să fie vulnerabile la acte de corupție.

În procesul de analiză aprofundată a fost posibilă identificarea cauzelor care condiționează vulnerabilitatea la corupție a serviciilor și activităților Consiliului raional.

De asemenea, în rezultatul diagnosticului s-a reușit identificarea efectelor în cazul producerii unor acte de corupție asupra cetățenilor, viitorului și imaginii Consiliului raional.

În fine, rezultatele procesului de diagnostic au contribuit la identificarea activităților pe care se va concentra în continuare efortul celor implicați în elaborarea Planului strategic de tratare și prevenire a corupției în cadrul Consiliului Raional Telenești.

Rezultatele diagnosticului atestă că pe majoritatea domeniilor de activitate a Consiliului raional, datorită imperfecțiunilor și erorilor de sistem există multiple posibilități care creează condiții propice pentru coruperea funcționarilor publici.

Identificarea vulnerabilităților facilitează identificarea soluțiilor adecvate pentru prevenirea posibilelor acte de corupție, pentru îndepărtarea cauzelor care le pot genera sau favoriza apariția.

3. Plan strategic

3.1 Viziune

Viziunea strategică de tratare și prevenire a riscurilor de corupție pentru perioada următorilor 3 ani este:

**CONSILIUL RAIONAL TELENEȘTI PRIN INSTRUMENTE LEGALE ȘI CU SPECIALIȘTI
PROFESIONIȘTI ASIGURĂ SERVICII PUBLICE ÎN MOD TRANSPARENT ȘI VALORIFICĂ
EFICIENT RESURSELE ÎN BENEFICIUL DEPLIN ȘI INTERESUL COMUNITĂȚII.**

Viziunea reflectă imaginea prestării serviciilor de către subdiviziunile Consiliului Raional la sfârșitul perioadei de implementare a Planului și reprezintă punctul final al schimbării situației curente și soluționarea problemelor existente, fiind sinteza tuturor activităților identificate pentru diminuarea vulnerabilității la corupție.

Viziunea strategică reiese din finalitățile sectoriale care urmează a fi atinse și anume:

- în domeniul *achizițiilor publice* - desfășurarea achizițiilor publice de către autoritățile contractante în mod legal, transparent și profesionist în beneficiul deplin al comunității.
- în domeniul *planificării și executării lucrărilor de construcție* - asigurarea transparenței în procesul valorificării resurselor alocate pentru efectuarea lucrărilor de reparație și construcție.
- în domeniul *managementului financiar* - diminuarea traficului de influență, utilizarea adecvată a banilor publici, cotizarea cu o treaptă mai înaltă a propunerilor specialiștilor ceea ce va asigura creșterea încrederii populației în administrația publică raională.
- în domeniul *acordării ajutoarelor sociale* – transformarea asistenței sociale din susținător al categoriilor de populație vulnerabilă în deschizător de oportunități.

3.2 Principii

Implementarea Planului se va baza pe un set de principii care vor ghida comportamentul, atitudinile, drepturile și modul de onorare a obligațiilor de serviciu a responsabililor de implementare. Aceste principii sunt:

Principiul transparenței – implementarea Planului va fi permanent orientată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a membrilor comunității pentru asigurarea clarității și înțelegerii proceselor în derulare.

Principiul competenței - în implementarea Planului vor fi implicate persoane care dispun de cunoștințele și abilitățile necesare, investiți cu exercitarea acestor atribuții și responsabili pentru acțiunile lor.

Principiul responsabilității presupune asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit cu asumarea răspunderii pentru consecințe.

Principiul cooperării cu societatea civilă și factorii de interes locali – în implementarea Planului, autoritățile publice vor colabora în mod deschis, corect și cât mai eficient cu societatea civilă și cu factorii de interes locali.

Principiul supremației interesului public - conform acestui principiu ordinea de drept, integritatea, imparțialitatea și eficiența autorității publice, a instituțiilor publice, precum și a altor entități sunt ghidate de prevalarea interesului public.

Principiul non-discriminării - în implementarea Planului se va asigura implicarea tuturor grupurilor comunitare în procesul de elaborare și implementare a proiectelor, inclusiv a grupurilor vulnerabile.

3.3 Obiective strategice

Realizarea Viziunii strategice va fi asigurată prin atingerea unor finalități sectoriale identificate prin Diagnostic ca fiind cele mai vulnerabile. Pe fiecare din cele patru domenii de intervenție, activitățile factorilor implicați vor fi orientate spre atingerea următoarelor **Obiective strategice**:

1. **Asigurarea utilizării eficiente a banilor publici în efectuarea achizițiilor publice**
2. **Diminuarea vulnerabilității la corupție în efectuarea lucrărilor de construcție**
3. **Planificarea și executarea bugetului în mod transparent echitabil și eficient.**
4. **Îmbunătățirea nivelului calității vieții prin prestarea serviciilor sociale eficiente și profesioniste persoanelor social vulnerabile din comunitate.**

Realizarea efectivă a Obiectivelor strategice este asigurată de un set de activități, acțiuni și proiecte structurate pe **Obiective operaționale**. Reieșind din Obiectivele strategice generale, Obiectivele operaționale ale Planului strategic sunt:

Obiectiv strategic	Obiective operaționale
Asigurarea utilizării eficiente a banilor publici în efectuarea achizițiilor publice	<ul style="list-style-type: none">▪ Asigurarea transparenței în procesul achizițiilor publice la nivel local▪ Sporirea nivelului de pregătire și de cultură juridică▪ Consolidarea mecanismelor de evaluare și control a achizițiilor publice
Diminuarea vulnerabilității la corupție în efectuarea lucrărilor de construcție	<ul style="list-style-type: none">▪ Asigurarea transparenței în planificarea și administrarea lucrărilor de construcție.▪ Creșterea calității procesului de planificare și administrare a lucrărilor de construcție▪ Asigurarea eficienței în planificarea și administrarea lucrărilor de construcție.

Obiectiv strategic	Obiective operaționale
Planificarea și executarea bugetului în mod transparent echitabil și eficient	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Asigurarea transparenței în utilizarea banilor publici ▪ Implementarea performanței în managementul financiar
Creșterea calității vieții prin prestarea serviciilor sociale eficiente și profesioniste persoanelor social vulnerabile din comunitate	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea transparenței în acordarea ajutoarelor sociale beneficiarilor ▪ Consolidarea cadrului de evaluare și monitorizare a ajutoarelor sociale ▪ Creșterea calității prestării serviciilor sociale la nivel local

3.4 Abordări strategice

Implementarea Planului strategic de tratare și prevenire a riscurilor de corupție se va baza pe următoarele abordări strategice:

Abordare strategică	Descriere
Diversificarea și aplicarea sistemului de recompense	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea recompenselor morale în afara banilor pentru performanțe (deplasări la conferințe, publicitate, recunoașterea publică a realizărilor); • Recompensarea anumitor acțiuni care sunt importante în efortul de reducere a corupției; • Promovarea în baza performanțelor și rezultatelor.
Aplicarea penalizărilor	<ul style="list-style-type: none"> • Înăsprirea penalizărilor pentru comportamente cu tentă de corupere; • Lichidarea culturii impunității (discreției necontrolate); • Aplicarea diverselor penalizări cum ar fi: transferul, publicitatea negativă, pierderea unor privilegii legate de călătorii, sau participarea la alte evenimente).
Creșterea transparenței	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea sistemului de audit intern prin inspecții, control inopinat și evaluarea zonelor vulnerabile; • Dezvoltarea capacității de informare prin care se obțin informații și se încurajează dezvăluirea tentativelor de corupere; • Colectarea informațiilor de la cetățeni, companii, mass-media.
Creșterea costului moral al corupției	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea exemplului personal; • Elaborarea și urmărirea respectării unui cod de etică; • Implementarea unor schimbări în cultura organizației (obicei, valori și principii promovate).

4. Plan de acțiuni

Obiectiv strategic 1. Consiliul Raional Telenеști asigură cu profesionalism și integritate folosirea eficientă a banilor publici în efectuarea achizițiilor publice

Activități/ Acțiuni	Termen de realizare	Cost estimativ, Lei	Responsabil	Indicatori de performanță
Obiectiv specific 1. Asigurarea transparenței în procesul achizițiilor publice la nivel local				
1. Constituirea și menținerea unei baze generale de date a achizițiilor publice (AP planificate, realizate, anulate, amânate, etc.)	2013-2015	20000	Specialistul responsabil de activitate	Baza de date funcțională Nr. de achiziții publice planificate, realizate, anulate, amânate.
2. Publicarea obligatorie a tuturor informațiilor privind achizițiile publice pe pagina WEB a Consiliului raional Telenеști	2013-2015	40000	Administratorul site-ului Specialist în relații publice	Numărul de vizualizări Numărul de accesări Numărul de anunțuri publicate
3. Publicarea anunțurilor privind achizițiile publice în mass-media locală și regională	2013-2015	20000	Specialist în relații publice; Specialist în achiziții publice	Numărul de ziare Numărul de anunțuri publicate Numărul de informații
4. Dezvoltarea portalului informațional și proiectarea sistemului e-achiziții Telenеști	2014-2015	50000	Specialistul responsabil de activitate	Numărul de vizualizări Sistem proiectat
5. Crearea condițiilor de plasare a Caietelor de sarcini pe pagina web și a unui mecanism de plată on-line pentru procurarea acestor documente	2014	20000	Șeful Direcției	Sistem funcțional Numărul de Caiete de sarcini plasate pe pagina web
6. Actualizarea analizei riscurilor la corupție a activităților Consiliul raional	Anual	-	Vicepreședintele raionului	Raportul privind riscurile de corupție

Activități/ Acțiuni	Termen de realizare	Cost estimativ, Lei	Responsabil	Indicatori de performanță
Obiectiv specific 2. Sporirea nivelului de pregătire și de cultură juridică				
1. Elaborarea instrucțiunii explicative privind organizarea și desfășurarea procedurii de achiziții publice care să reflecte în detaliu, pe etape și pași modalitatea de desfășurare a achizițiilor publice	2013	12000	Șeful Direcției achiziții	Explicații detaliate și exprese a modului de transmitere a anunțului, criteriile de selectare a companiilor, negocierea contractelor pe singură sursă, întocmirea proceselor verbale etc.
2. Instruirea funcționarilor publici privind aplicarea instrucțiunii explicative privind organizarea și desfășurarea procedurii de achiziții publice și atestarea anuală a lor	2013-2015	-	Vicepreședintele raionului	Funcționari atestați care cunosc în detaliu procedura achizițiilor publice
3. Elaborarea și aprobarea Codului etic în organizarea și desfășurarea achizițiilor publice, ținând cont de standardele internaționale în domeniu precum Codul OECD al achizițiilor publice pentru practicieni ⁴	2013	5000	Vicepreședintele raionului	Reglementare prin Cod a conflictului de interes, traficului de influență, oferirea informațiilor confidențiale etc.
4. Organizarea seminarelor de instruire cu diversă tematică inclusiv: - Achiziții publice - Estimarea volumelor de procurări - Legislația anticorupție - Traficul de influență, conflictele de interes, declarațiile de imparțialitate - Experiența internațională, etc.	Semestrial	50000	Șeful Direcției	Numărul de seminare Numărul de participanți Diminuarea cazurilor de corupție
5. Participarea la training-uri și seminare organizate de diferite instituții ce vizează procesul de achiziții publice	Semestrial	-	Manager Resurse Umane	Numărul de participanți Numărul de training-uri

⁴ <http://www.oecd.org/governance/procurement/toolbox/codeofconductforprocurementpractitioners.htm>.

Activități/ Acțiuni	Termen de realizare	Cost estimativ, Lei	Responsabil	Indicatori de performanță
6. Susținerea inițiativelor structurilor societății civile de prevenire și tratare a corupției	2013-2015	30000	Vicepreședintele raionului	Număr de inițiative susținute % de diminuare a numărului cazurilor de corupție
Obiectiv specific 3. Consolidarea mecanismului de evaluare și control a achizițiilor publice				
1. Crearea Comisiilor obștești de monitorizare participativă a achizițiilor publice	2013	10000	Șeful Direcției	Numărul de membri în Comisii
2. Asigurarea evitării conflictului de interese și a integrității specialiștilor implicați în desfășurarea achizițiilor publice	2013-2015	20000	Comisiile de desfășurare a licitațiilor publice	Numărul de rapoarte privind deciziile neobiective ale Comisiilor de licitație, înțelegeri preliminare a ofertanților, conflictul de interese etc.
3. Crearea serviciului de audit intern	2013-2014	20000	Specialistul responsabil de activitate	Serviciul de audit intern creat
4. Monitorizarea realizării recomandărilor misiunilor de audit intern	2013-2015	-	Specialiștii vizați în rapoartele de audit	Număr de recomandări realizate
5. Efectuarea permanentă a controlului calității bunurilor achiziționate	2013-2015	-	Comisiile de desfășurare a licitațiilor publice	Număr de rapoarte de monitorizare
6. Evaluarea trimestrială a achizițiilor publice efectuate și prezentarea rapoartelor relevante	2013-2015	-	Specialist achiziții	Număr de rapoarte de evaluare
7. Monitorizarea asigurării legalității în desfășurarea achizițiilor publice	2013-2015	-	Comisiile de desfășurare a licitațiilor publice	Număr de rapoarte de monitorizare

Obiectiv strategic 2. Diminuarea vulnerabilității la corupție în planificarea și executarea lucrărilor de construcție

Activități/ Acțiuni	Termen de realizare	Cost estimativ, Lei	Responsabil	Indicatori de performanță
Obiectiv specific 1. Asigurarea transparenței în planificarea și a administrarea lucrărilor de construcție				
1. Publicarea informațiilor privind planificarea și administrarea lucrărilor de construcție pe pagina web CR, panouri informative, mass-media locală și regională	2013-2015	30000	Administrator pagină web, specialist relații cu publicul	Numărul vizualizări pagina web Numărul de articole pe panoul informativ Numărul de articole publicate în mass-media
2. Elaborarea Planurilor multianuale de investiții pentru lucrări de construcții, reparații achiziție de echipamente a instituțiilor publice	2013-2014	20000	Șeful Direcției	Plan multianual aprobat
3. Elaborarea și înaintarea propunerilor de perfecționare a metodicii și procedurilor de examinare a cererilor de finanțare pentru lucrări de construcții, reparații, achiziție de echipamente ținând cont de recomandările Centrul Global de Anticorupție în Infrastructură (GIACC) ⁵	2013-2015	10000	Șeful Direcției	Număr de propuneri privind perfecționarea procedurilor Gradul de cunoaștere al procedurilor
Obiectiv specific 2. Asigurarea calității în planificarea și administrarea lucrărilor de construcție				
1. Realizarea activităților de informare și explicare a procesului și metodologiei de planificare și administrare a lucrărilor de construcție	Trimestrial	20000	Șeful secției	Număr de ședințe de informare a persoanelor implicate în proces Număr de participanți
2. Pregătirea continuă a personalului implicat în activități de planificarea și administrare a lucrărilor de construcții	2013-2015		Specialistul responsabil de politicile de personal	Nr. specialiști antrenați Nr. cursuri, Nr. cursuri/specialist

⁵ http://www.giaccentre.org/project_anti_corruption_system_home.php.

Activități/ Acțiuni	Termen de realizare	Cost estimativ, Lei	Responsabil	Indicatori de performanță
3. Antrenarea pe bază de contract în activitățile de planificare și administrare a lucrărilor de construcții a experților în domeniu	2013-2015		Specialistul principal din cadrul secției	Nr. specialiști calificați antrenați
4. Monitorizarea legalității executării lucrărilor de construcții	2013-2014	20000	Comisia specială de evaluare și monitorizare	Lucrări planificate Lucrări executate Lucrări amânate Lucrări anulate
5. Înființarea unei comisii cu abilități de control	2013	-	Comisia specială de evaluare și monitorizare	Comisie desemnată
6. Reglementarea internă a modalităților de stimulare și penalizare a activității în domeniu	2013	-	Comisia specială de evaluare și monitorizare	Regulament intern privind modalitățile de stimulare și penalizare
7. Monitorizarea procedurilor de contractare a lucrărilor	Permanent	-	Comisia specială de evaluare și monitorizare	Diminuarea numărului de cazuri de încălcare a procedurilor de contractare
8. Monitorizarea graficului de executare a lucrărilor	2013-2015	20000	Comisia specială de evaluare și monitorizare	Numărul încălcărilor Lucrări realizate conform graficului
Obiectiv specific 3. Asigurarea eficienței în planificarea și executarea lucrărilor de construcție				
1. Supravegherea efectuării lucrărilor fără abateri de la documentul de proiect	2013-2015	20000	Specialiști principali	Numărul de vizite Numărul de rapoarte
2. Supravegherea utilizării materialelor cu calitate garantată și preț real	2013-2014	20000	Specialiști principali	Numărul de vizite Numărul de rapoarte
3. Creșterea capacității profesionale a specialiștilor în domeniu	2013-2015	20000	Șeful Direcției	Numărul de specialiști participanți la sesiuni de pregătire și perfecționare
4. Evaluarea anuală a eficienței în planificarea și executarea lucrărilor de construcții	Anual	-	Vicepreședintele raionului	Raportul privind eficiența activității structurilor responsabile de lucrările de construcții

Obiectivul strategic 3. Planificarea și executarea bugetului în mod transparent echitabil și eficient

Activități/ Acțiuni	Termen de realizare	Cost estimativ, Lei	Responsabil	Indicatori de performanță
Obiectiv specific 1. Asigurarea transparenței în utilizarea banilor publici				
1. Realizarea managementului financiar în sistem informatic, în special încasarea taxelor și impozitelor conform unei baze de impozitare actualizate	2013-2015	20000	Specialistul responsabil de activitate	Sistem informatic actualizat Ponderea % a informației digitalizate
2. Plasarea pe portalul informațional al Consiliului raional a informațiilor privind <ul style="list-style-type: none"> Planificarea, aprobarea și execuția bugetului anual și multianual Implicarea cetățenilor prin consultări în planificarea bugetului Tipurile de impozit, termenele de plată, sancțiunile, etc. 	2013-2015	20000 - - -	Specialistul responsabil de activitate	Numărul de informații plasate Numărul vizualizări pagina web Numărul de articole pe panoul informativ Numărul de articole publicate în mass-media locală și regional
3. Editarea lunară a buletinului informativ și publicarea acelorași informații în broșuri sau pe panouri informative	2013-2015	20000	Specialistul responsabil de activitate	Număr de buletine informaționale publicate
Obiectiv specific 2. Implementarea performanței în managementul financiar				
1. Elaborarea instrucțiunii explicative privind organizarea și desfășurarea procesului bugetar care să reflecte în detaliu, pe etape și pași modalitatea de planificare, executare și raportare a bugetului	2013	20000	Grup de lucru	Detalierea explicită a etapelor de elaborare a bugetului, metodelor de estimare a veniturilor și cheltuielilor, modalitatea de rectificare, etc.
2. Desfășurarea anuală a acțiunilor de informare a consilierilor și responsabililor financiari privind procesul bugetar și gestionarea banilor publici	Anual	15000	Șeful Direcției	Numărul de ședințe de informare organizate Numărul de participanți
3. Elaborarea și aprobarea criteriilor-cadru privind repartizarea soldului disponibil, repartizarea resurselor financiare, rectificarea bugetului etc.	Anual	-	Grup de lucru	Criterii obiective și clare de administrare a banilor publici

Activități/ Acțiuni	Termen de realizare	Cost estimativ, Lei	Responsabil	Indicatori de performanță
4. Certificarea activității conform standardelor de calitate ISO 9001-20000	2015	130000	Grup de lucru	Certificat de calitate ISO obținut
5. Elaborarea unui buget multianual care să reflecte și să sprijine implementarea planurilor multianuale sectoriale	2013	-	Șeful Direcției	Proiect de buget elaborat
6. Aplicarea indicatorilor de performanță în planificarea și raportarea executării bugetului	Anual	-	Specialiști responsabili de planificarea bugetului	Proiecte de buget și rapoarte de executare a bugetului care includ indicatori de performanță
7. Susținerea și promovarea inițiativelor legislative privind descentralizarea financiară	2013-2015	-	Specialistul responsabil de activitate	Număr de inițiative lansate
8. Monitorizarea riscurilor de corupție în domeniul planificării și executării bugetului raional	Anual	-	Vicepreședintele raionului	% diminuare a riscurilor de corupție

Obiectivul strategic 4. Creșterea calității vieții prin prestarea serviciilor sociale eficiente și profesioniste persoanelor social vulnerabile din comunitate

Activități/ Acțiuni	Termen de realizare	Cost estimativ, Lei	Responsabil	Indicatori de performanță
Obiectiv specific 1. Creșterea transparenței în acordarea ajutoarelor sociale beneficiarilor				
1. Actualizarea permanentă a informațiilor pe panourile informative	2013-2015	30000	Specialist secția asistență socială	Număr de informații actualizate
2. Plasarea informației privind acordarea ajutorului social pe pagina web și panouri informative a CR, mass – media locală și regională	2013-2015	-	Administrator pagină web, specialist relații cu publicul	Numărul vizualizărilor Numărul de anunțuri plasate Număr articole în mass – media locală și regională
3. Organizarea întrunirilor informative cu potențialii beneficiari	2013-2015	10000	Șeful Secției	Numărul de întruniri Numărul de participanți
4. Elaborarea, publicarea și diseminarea materialelor promoționale privind etapele, modalitatea și procedura de obținere a ajutoarelor sociale	2013 - 2015	15000	Specialist secția asistență socială	Număr pliate tipărite Număr pliante repartizate Număr întruniri efectuate Număr participanți
Obiectiv specific 2. Consolidarea cadrului de evaluare și monitorizare a ajutoarelor sociale				
1. Elaborarea instrucțiunii explicative interne privind organizarea și desfășurarea procesului de monitorizare și evaluare a acordării ajutoarelor sociale	2013-2015	20000	Grupul de lucru	Instrucțiune explicativă elaborată
2. Monitorizarea acordării ajutorului social de către comisiile obștești comunitate	2013-2014	20000	Specialiști secția asistență socială	Număr de vizite și rapoarte de monitorizare; Număr patroni care angajează neoficial reclamați; Număr beneficiari ajutor social angajați neoficial reclamați; Număr beneficiari ajutor social plecați la lucru

Activități/ Acțiuni	Termen de realizare	Cost estimativ, Lei	Responsabil	Indicatori de performanță
				peste hotare reclamați Număr adunări generale sate efectuate; Număr participanți informați; Numărul de beneficiari evaluați
3. Elaborarea bazei de date a beneficiarilor de ajutor social	2013 - 2015	200000	Specialist secția asistență socială	Grup de lucru format; Specialiști instruiți; Bază de date comună elaborată Lista "neagră" a beneficiarilor elaborată
Obiectiv specific 3. Creșterea calității prestării serviciilor				
1. Instruirea continuă a personalului în domeniile: <ul style="list-style-type: none"> • asistența socială • anticorupție 	2013-2015	20000	Specialiști principali	Numărul de specialiști participanți la sesiuni de pregătire și perfecționare
2. Asigurarea conlucrării cu instituțiile responsabile în domeniu pentru depistarea beneficiarilor de rea credință	Permanent	15000	Șeful Secției	Număr interpelări depuse Număr beneficiari de rea credință identificați Număr beneficiari penalizați
3. Asigurarea participării în programe de schimb de experiență și cunoașterea bunelor practici în domeniu	2013-2015	20000	Șeful secției	Număr de programe Numărul de beneficiari
4. Certificarea activității conform standardelor de calitate ISO 9001-20000	2013-2015	40000	Șeful Secției	Certificat de calitate obținut

5. Implementare, monitorizare și evaluare

5.1 Cadrul instituțional

Implementarea și monitorizare Planului strategic de tratare și prevenire a riscurilor de corupție va depinde de participarea tuturor factorilor de interes și de prezența unei coalizări a eforturilor. În procesul realizării Planului Strategic vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop instituțional, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația Publică Locală (Consiliul raional) și instituțiile subordonate
2. Societatea civilă
3. Agenții economici
4. Locuitorii raionului
5. Structuri externe (Centrul Național Anticorupție, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea și monitorizarea Planului poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Planului strategic. În cadrul acestei etape Planului Strategic va fi supus dezbaterilor în cadrul Consiliului raional. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Planul va fi înaintat spre aprobare. După aprobarea planului, Consiliul raional va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea planului strategic în conformitate cu Planul de acțiuni.

Implementarea Planului strategic se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Planului strategic. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice Consiliului raional.

Cadrul instituțional. Structura și persoană responsabilă de implementare prezentului Plan va fi stabilită prin Decizie a Consiliului raional – se recomandă delegarea funcției de coordonare și control a implementării Planului unui din vicepreședinții raionului. În afara structurii/persoanei responsabile cadrul instituțional al implementării și monitorizării Prezentului Plan va mai include:

1. **Comisia specială a Consiliului raional** pentru monitorizarea procesului de implementare a Planului Strategic constituită din membri desemnați de către Consiliul Raional Telenești.
2. **Responsabili de implementarea acțiunilor/proiectelor.**

Monitorizarea implementării proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul **Indicatorilor de performanță** stabiliți în Planul de acțiuni. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

Anual, Consiliul Raional va evalua și va actualiza Planul Strategic. În cazul apariției unor noi necesități sau realizării unor proiecte, Planul de acțiuni va fi modificat. În asemenea caz, planul de acțiuni va fi corectat și ajustat la schimbările survenite.

Rapoartele intermediare și finale de implementare a acțiunilor și proiectelor sunt instrumentele principale de monitorizare și evaluare. Trimestrial, responsabilii de implementare vor prezenta Comisiei speciale rapoarte intermediare privind implementarea proiectelor și/sau acțiunilor grupului de lucru. La sfârșitul perioadei de implementare a proiectelor responsabilii de monitorizare vor prezenta rapoarte finale. Implementarea proiectelor finanțate din surse externe vor fi supuse monitorizării și evaluării și de către instituțiile abilitate în conformitate cu contractele de finanțare încheiate. Comisia specială condusă de persoana responsabilă de implementare Planului va raporta Consiliului raional despre progresul realizării Planului.

În procedura de monitorizare și evaluare se vor aplica prevederile Metodologiei de monitorizare și de evaluare a implementării, prevăzută de Anexa 2 a Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015 aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 154 din 21.07.2011.

5.2 Riscuri și impedimente de implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Planul Strategic de tratare și prevenire a riscurilor de corupție poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării Planului Strategic pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri interne	
Managementul implementării planului	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa experienței în domeniul managementului implementării • Conflicte de interese privind implementarea Planului Strategic • Prevalarea unor interese politice • Lipsa experienței de elaborare, promovare și gestionare a proiectelor de dezvoltare • Executarea formală a activităților proiectului • Resurse financiare limitate • Lipsa capacităților de atragere a investițiilor • Neestimarea corectă a timpului și a posibilităților • Așteptări nerealiste privind beneficiile • Slaba comunicare în implementarea Planului.
Parteneriat și cooperare	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa conlucrării autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea • Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților • Insuficientă implicare a structurilor societății civile.

Domeniu	Descriere
Riscuri externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instabilitate politică ▪ Influența politică ▪ Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare ▪ Modificarea cadrului instituțional.
Relații parteneri externi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lipsa conlucrării cu autoritățile publice locale și centrale ▪ Diminuarea asistenței prin programele de finanțare externă ▪ Micșorarea suportului financiar și a transferurilor de la bugetul de stat.

Anexe

Anexa 1. Gradul de vulnerabilitate la corupție

	Vulnerabilitate	Mediul intern	Mediul extern
	Activități de administrare a patrimoniului public		
1	Evidența patrimoniului public	4.1	3.5
2	Darea în administrare, arendă, concesiune ori locațiune a bunurilor din patrimoniul public al raionului	4.3	4.0
3	Vânzarea, privatizarea, concesiunea, darea în arendă ori locațiune a bunurilor domeniului privat al raionului	3.9	3.8
4	Reparații capitale și curente a infrastructurii existente	4.1	3.3
5	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul economic	3.6	3.3
6	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor sociale	3.8	3.6
7	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul comunal și de agrement de interes raional	4.2	4.0
8	Administrarea instituțiilor de cultură	3.7	3.6
9	Administrarea instituțiilor de turism	3.5	3.8
10	Administrarea instituțiilor de sport	3.5	3.7
11	Administrarea activităților cu caracter educațional	3.8	3.3
12	Administrarea activităților cu caracter cultural	3.8	3.0
13	Administrarea activităților cu caracter sportiv	3.8	3.7
14	Administrarea întreprinderilor municipale de interes raional, menționați	1.6	2.5
15	Stabilirea unui cadru general pentru amenajarea teritoriului la nivel de raion	2.4	2.1
16	Protecția pădurilor de interes raional	3.4	4.3
	Administrarea unităților de asistență socială de interes raional		
17	Informare, asistență și consiliere pe diverse aspecte ale asistenței sociale	2.8	2.6
18	Stabilirea și acordarea prestațiilor sociale (îndemnizații, compensații, etc.)	2.9	3.2
19	Informare și consultanță în perfectarea actelor necesare pentru stabilirea prestațiilor sociale	2.5	2.5
20	Plasament temporar care include: adăpost, alimentare, îngrijire, terapie ocupațională	2.0	2.5
21	Recuperarea sănătății (servicii ortopedico-protetice, balneo – sanatoriale)	2.6	4.0
22	Monitorizarea calității serviciilor sociale	2.5	2.9
23	Acordare ajutoarelor sociale financiare și umanitare	3.4	3.6
24	Dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale comunitare pentru categoriile social - vulnerabile	2.0	2.7
25	Elaborarea și aprobarea programelor de utilizare a forței de muncă din teritoriu	2.0	3.4
	Administrarea agriculturii		
26	Expertiza sanitaro - igienică a proiectelor de dezvoltare	1.6	3.4
27	Asistență informațională cu privire la asigurarea producătorilor agricoli cu material semincer, săditor, tehnică, carburanți , îngrășăminte și produse de fitosanitarie	2.2	2.3
28	Asistență metodologică și tehnologică producătorilor și prelucrătorilor producției agricole, inclusiv și proprietarilor individuali de terenuri din zona rurală	2.0	3.0
29	Asistență informațională a proprietarilor privind modul de utilizare a mijloacelor fondului pentru subvenționarea producătorilor agricoli	2.2	3.0

	Vulnerabilitate	Mediul intern	Mediul extern
30	Autorizarea sanitară a mijloacelor de producere și industriale, utilajului de producție, proceselor de prelucrare	2.6	3.8
31	Informarea privind atestarea, autorizarea, licențierea și certificarea produselor agroalimentare	2.5	3.7
	Relații funciare și cadastru		
32	Examinarea și prezentarea spre aprobare a schemelor, proiectelor și altor documentații referitoare la organizarea teritoriului	2.7	3.6
33	Organizarea și desfășurarea, în baza regulamentelor respective, licitațiilor și concursurilor privind vânzarea –cumpărarea terenurilor	3.1	3.4
34	Darea în arendă, în folosință sau în posesie a terenurilor	2.6	3.5
35	Pregătirea actelor privitor la schimbarea destinației terenurilor agricole și înaintarea lor la consiliul autorității administrației publice locale spre aprobare	2.6	3.3
	Achiziții publice de mărfuri, servicii și lucrări		
36	Întocmirea caietelor de sarcini	4.0	5.2
37	Lansarea licitațiilor	4.8	5.3
38	Selectarea câștigătorilor	5.2	5.2
39	Încheierea contractelor	4.7	5.4
40	Urmărirea contractelor de achiziții publice	4.0	4.0
41	Raportarea	4.5	4.7
	Gestiunea serviciilor publice		
42	Organizarea serviciilor publice de interes raional	2.7	2.4
43	Darea în administrare, concesiune, darea în arendă ori în locațiune a serviciilor publice de interes raional	2.6	2.6
44	Aprobarea tarifelor pentru serviciile cu plată	2.3	3.0
45	Elaborarea și implementarea proiectelor de construcție a gazoductelor interurbane (inclusiv a gazoductelor de presiune medie)	2.6	3.0
46	Elaborarea și implementarea proiectelor de construcție a obiectivelor termoelectrice cu destinație locală	2.0	3.1
47	Organizarea transportului auto de călători	2.4	4.0
48	Administrarea autogărilor și stațiilor auto de interes raional	2.6	3.6
49	Întreținerea și gestionarea unor obiective publice de interes raional	2.8	3.2
50	Înființarea, reorganizarea și lichidarea instituțiilor social - culturale	1.3	2.1
	Management financiar		
51	Planificarea și executarea bugetului	4.8	4.9
52	Susținerea și stimularea inițiativelor privind dezvoltarea economică a UAT	4.4	4.3
53	Coordonarea investițiilor străine	4.7	5.0
	Managementul resurselor umane		
54	Angajarea personalului	3.7	5.0
55	Promovarea personalului	3.3	3.9
56	Informarea în privința desfășurării cursurilor de instruire, perfecționare profesională	2.2	3.0
57	Participarea la cursuri de instruire, perfecționare profesională, inclusiv peste hotare	3.2	3.1
	Alte domenii și activități. Specificați		
58	Planificarea și administrarea lucrărilor de construcție	4.1	3.5
59	Construcția, administrarea și repararea drumurilor de interes raional	2.0	3.6
60	Construcția, administrarea și repararea infrastructurii rutiere	1.8	3.3

Anexa 2. Gradul de impact al vulnerabilității la corupție

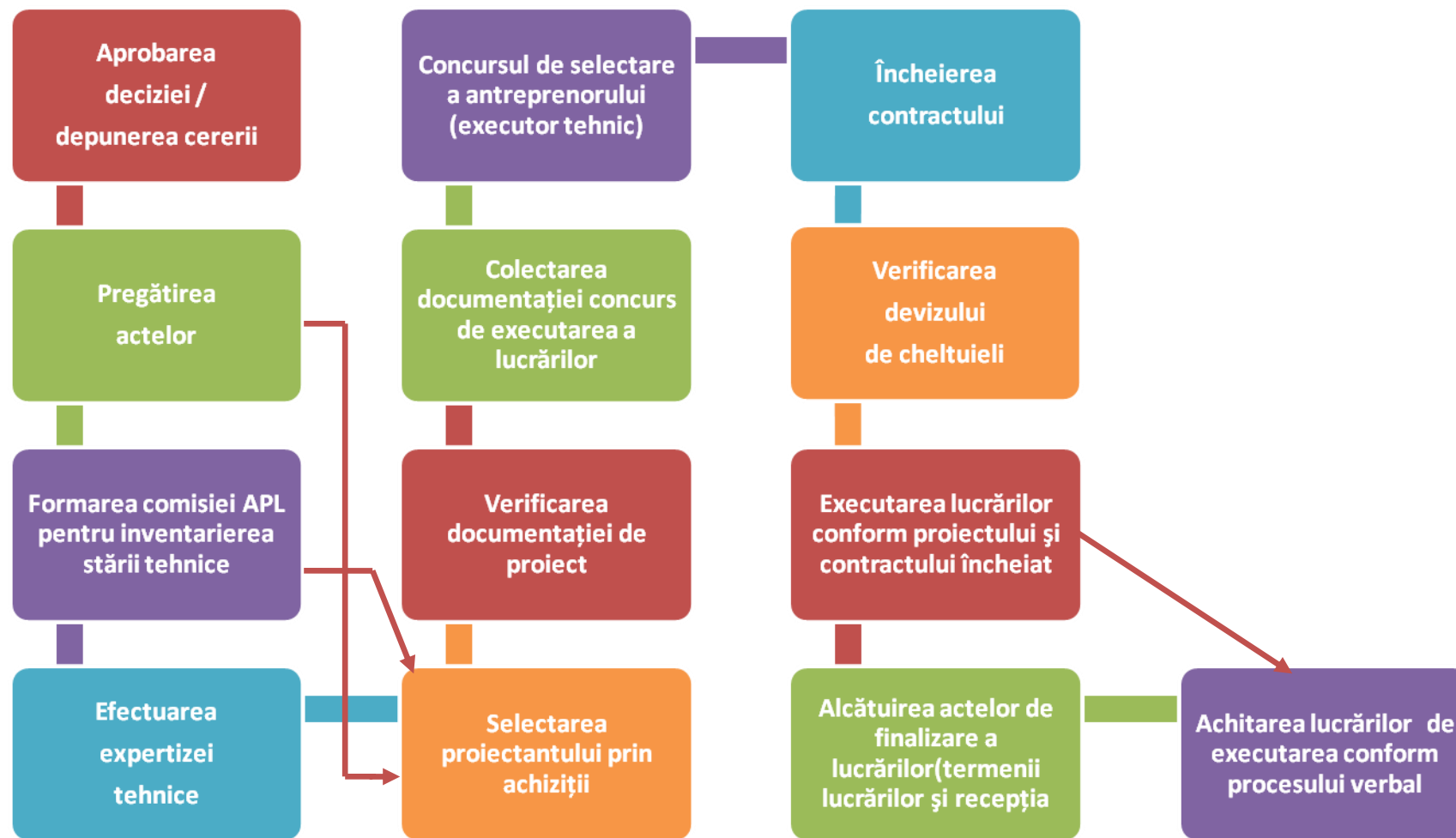
	Impactul	Mediul Intern	Mediul extern
	Activități de administrare a patrimoniului public		
1	Evidența patrimoniului public	3.2	3.7
2	Darea în administrare, arendă, concesiune ori locațiune a bunurilor din patrimoniul public al raionului	3.3	3.7
3	Vânzarea, privatizarea, concesiunea, darea în arendă ori locațiune a bunurilor din domeniul privat al raionului	3.5	3.9
4	Reparații capitale și curente a infrastructurii existente	3.2	3.7
5	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul economic	2.9	3.8
6	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul social	3.1	3.6
7	Întreținerea, repararea, dezvoltarea și modernizarea obiectivelor din domeniul comunal și de agrement de interes raional	3.1	4.0
8	Administrarea instituțiilor de cultură	2.9	3.6
9	Administrarea instituțiilor de turism	3.2	3.6
10	Administrarea instituțiilor de sport	3.2	3.8
11	Administrarea activităților cu caracter educațional	3.5	3.6
12	Administrarea activităților cu caracter cultural	3.3	3.4
13	Administrarea activităților cu caracter sportiv	3.1	3.8
14	Administrarea întreprinderilor municipale de interes raional, menționați	2.7	3.8
15	Stabilirea unui cadru general pentru amenajarea teritoriului la nivel de raion	3.4	3.7
16	Protecția pădurilor de interes raional	3.8	3.8
	Administrarea unităților de asistență socială de interes raional		
17	Informare, asistență și consiliere pe diverse aspecte ale asistenței sociale	2.8	3.6
18	Stabilirea și acordarea prestațiilor sociale (îndemnizații, compensații, etc.)	3.5	3.7
19	Informare și consultanță în perfectarea actelor necesare pentru stabilirea prestațiilor sociale	3.3	3.8
20	Plasament temporar care include: adăpost, alimentare, îngrijire, terapie ocupațională	2.5	2.7
21	Recuperarea sănătății (servicii ortopedico-protetice, balneo – sanatoriale)	3.0	4.1
22	Monitorizarea calității serviciilor sociale	2.8	3.3
23	Acordare ajutoarelor sociale financiare și umanitare	3.1	3.9
24	Dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale comunitare pentru categoriile social - vulnerabile	2.6	3.1
25	Elaborarea și aprobarea programelor de utilizare a forței de muncă din teritoriu	2.6	2.9
	Administrarea agriculturii		
26	Expertiza sanitaro - igienică a proiectelor de dezvoltare	2.5	3.0
27	Asistență informațională cu privire la asigurarea producătorilor agricoli cu material semincer, săditor, tehnică, carburanți , îngrășăminte și produse de fitosanitarie	2.5	2.5
28	Asistență metodologică și tehnologică producătorilor și prelucrătorilor producției agricole, inclusiv și proprietarilor individuali de terenuri din zona rurală	2.7	2.9
29	Asistență informațională a proprietarilor privind modul de utilizare a mijloacelor fondului pentru subvenționarea producătorilor agricoli	2.3	2.7
30	Autorizarea sanitară a mijloacelor de producere și industriale, utilajului de	3.0	2.9

	Impactul	Mediul Intern	Mediul extern
	producție, proceselor de prelucrare		
31	Informarea privind atestarea, autorizarea, licențierea și certificarea produselor agroalimentare	2.7	2.9
	Relații funciare și cadastru		
32	Examinarea și prezentarea spre aprobare a schemelor, proiectelor și altor documentații referitoare la organizarea teritoriului	2.6	3.1
33	Organizarea și desfășurarea, în baza regulamentelor respective, licitațiilor și concursurilor privind vânzarea –cumpărarea terenurilor	2.6	3.3
34	Darea în arendă, în folosință sau în posesie a terenurilor	2.8	3.0
35	Pregătirea actelor privitor la schimbarea destinației terenurilor agricole și înaintarea lor la consiliul autorității administrației publice locale spre aprobare	3.0	3.2
	Achiziții publice de mărfuri, servicii și lucrări		
36	Întocmirea caietelor de sarcini	3.4	4.1
37	Lansarea licitațiilor	3.8	3.5
38	Selectarea câștigătorilor	3.8	3.8
39	Încheierea contractelor	3.5	3.9
40	Urmărirea contractelor de achiziții publice	3.7	4.1
41	Raportarea	3.5	4.1
	Gestiunea serviciilor publice		
42	Organizarea serviciilor publice de interes raional	2.9	3.5
43	Darea în administrare, concesiune, darea în arendă ori în locațiune a serviciilor publice de interes raional	2.8	3.5
44	Aprobarea tarifelor pentru serviciile cu plată	2.7	3.7
45	Elaborarea și implementarea proiectelor de construcție a gazoductelor interurbane (inclusiv a gazoductelor de presiune medie)	2.8	3.4
46	Elaborarea și implementarea proiectelor de construcție a obiectivelor termoenergetice cu destinație locală	3.1	3.4
47	Organizarea transportului auto de călători	3.1	3.2
48	Administrarea autogărilor și stațiilor auto de interes raional	3.2	3.5
49	Întreținerea și gestionarea unor obiective publice de interes raional	2.9	3.3
50	Înființarea, reorganizarea și lichidarea instituțiilor social - culturale	2.9	3.3
	Management financiar		
51	Planificarea și executarea bugetului	3.9	3.7
52	Susținerea și stimularea inițiativelor privind dezvoltarea economică a UAT	3.7	3.4
53	Coordonarea investițiilor străine	3.6	3.5
	Managementul resurselor umane		
54	Angajarea personalului	4.0	4.0
55	Promovarea personalului	3.4	3.5
56	Informarea în privința desfășurării cursurilor de instruire, perfecționare profesională	2.5	2.9
57	Participarea la cursuri de instruire, perfecționare profesională, inclusiv peste hotare	2.5	2.7
	Alte domenii și activități. Specificați		
58	Planificarea și administrarea lucrărilor de construcție	3.5	3.5
59	Construcția, administrarea și repararea drumurilor de interes raional	3.8	3.7
60	Construcția, administrarea și repararea infrastructurii rutiere	3.9	3.9

Anexa 3. Schema realizării achizițiilor publice

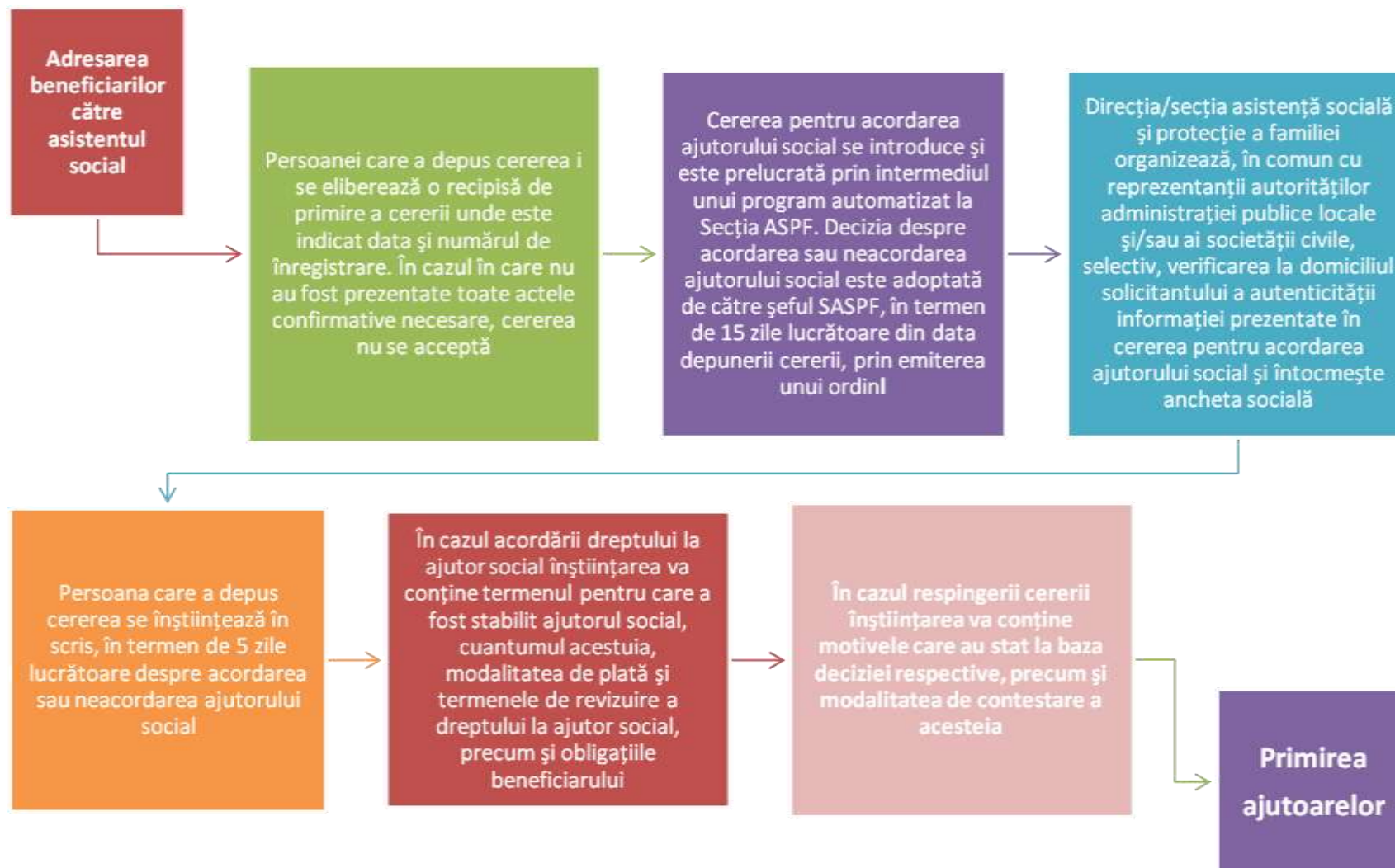
Anexa 4: Procedura de planificare și administrare a lucrărilor de construcție

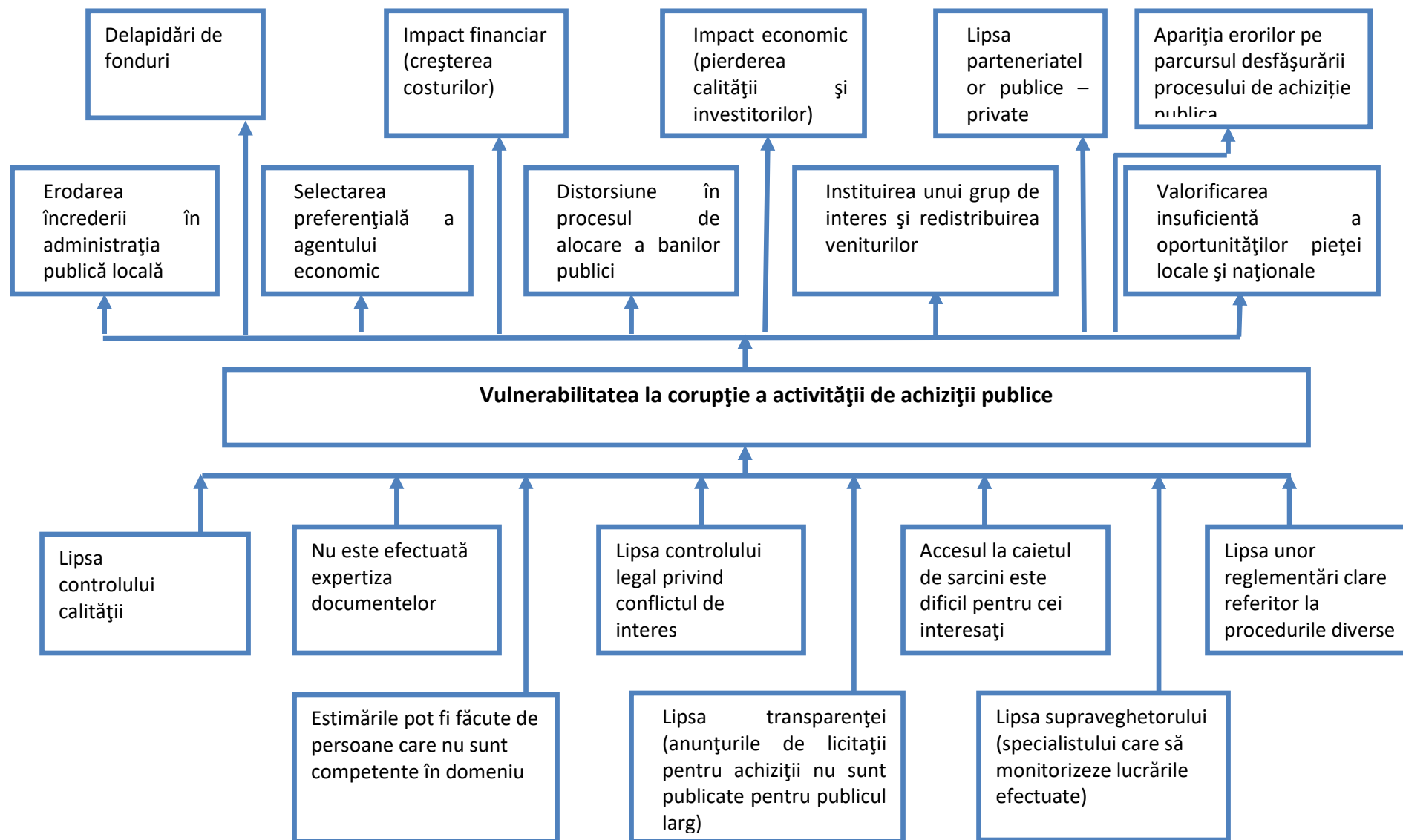
Anexa 5. Schema realizării managementului financiar

Elaborarea	Aprobarea	Execuția	Raportarea
<ul style="list-style-type: none"> • Comunicarea informației pentru declanșarea procedurilor bugetare la nivel local • Comunicarea principiilor de bază ale politicii de stat în domeniul veniturilor și cheltuielilor bugetare pe anul(anii) următor(i), prognozele normativelor de defalcări de la veniturile generale de stat la bugetele locale și aspectele specifice de calculare a transferurilor ce se prognozează a fi alocate acestor bugete de la bugetele raionului; • Elaborarea prognozelor impozitelor și taxelor care urmează a fi colectate în anul(anii) următor(i), precum și a proiectului bugetului local, care se prezintă pentru analiză Direcției raionale de finanțe; • Coordonarea cu APL de nivel I a necesităților de cheltuieli • Analiza prognozei impozitelor și taxelor • Planificarea bugetului pe partea de venituri și de cheltuieli • Prezentarea proiectului bugetului la Direcția Finanțe • Vizarea sau modificarea proiectele de buget. 	<ul style="list-style-type: none"> • (1) examinarea și aprobarea bugetelor locale (bugetele satelor / comunelor, orașelor / din componența raioanelor și (2) examinarea și aprobarea bugetului raionului; • Corelarea bugetului cu legea bugetară anuală; • Ajustarea proiectului bugetului conform normativelor și necesităților • Discutarea proiectului bugetului la comisia de specialitate a consiliului • Aprobarea proiectului bugetului în prima lectură • Aprobarea proiectului bugetului în a doua lectură • Prezentarea către Ministerul finanțelor bugetul raionului pentru a fi inclus în bugetul public național. • Publicarea bugetului în mass media 	<ul style="list-style-type: none"> • Încasarea veniturilor în conformitate cu structura clasificăției bugetare; • Efectuarea cheltuielilor în limita alocațiilor aprobate și conform destinației stabilite; • Controlul veridicității cheltuielilor realizate; • Analiza, elaborarea și promovarea demersurilor de modificare a bugetului. • Modificarea bugetului prin aprobarea Consiliului • Controlul cheltuirii în instituții 	<ul style="list-style-type: none"> • Acumularea trimestrială a datelor relevante, analiza modului de executare a bugetului și prezentarea raportului privind mersul executării bugetului; • Analiza executării bugetului față de indicii plănuți • Aprecierea cauzelor devierilor survenite • Prezentarea raportului la sfârșit/început de an privind executarea bugetului pe anul precedent. • Monitorizarea

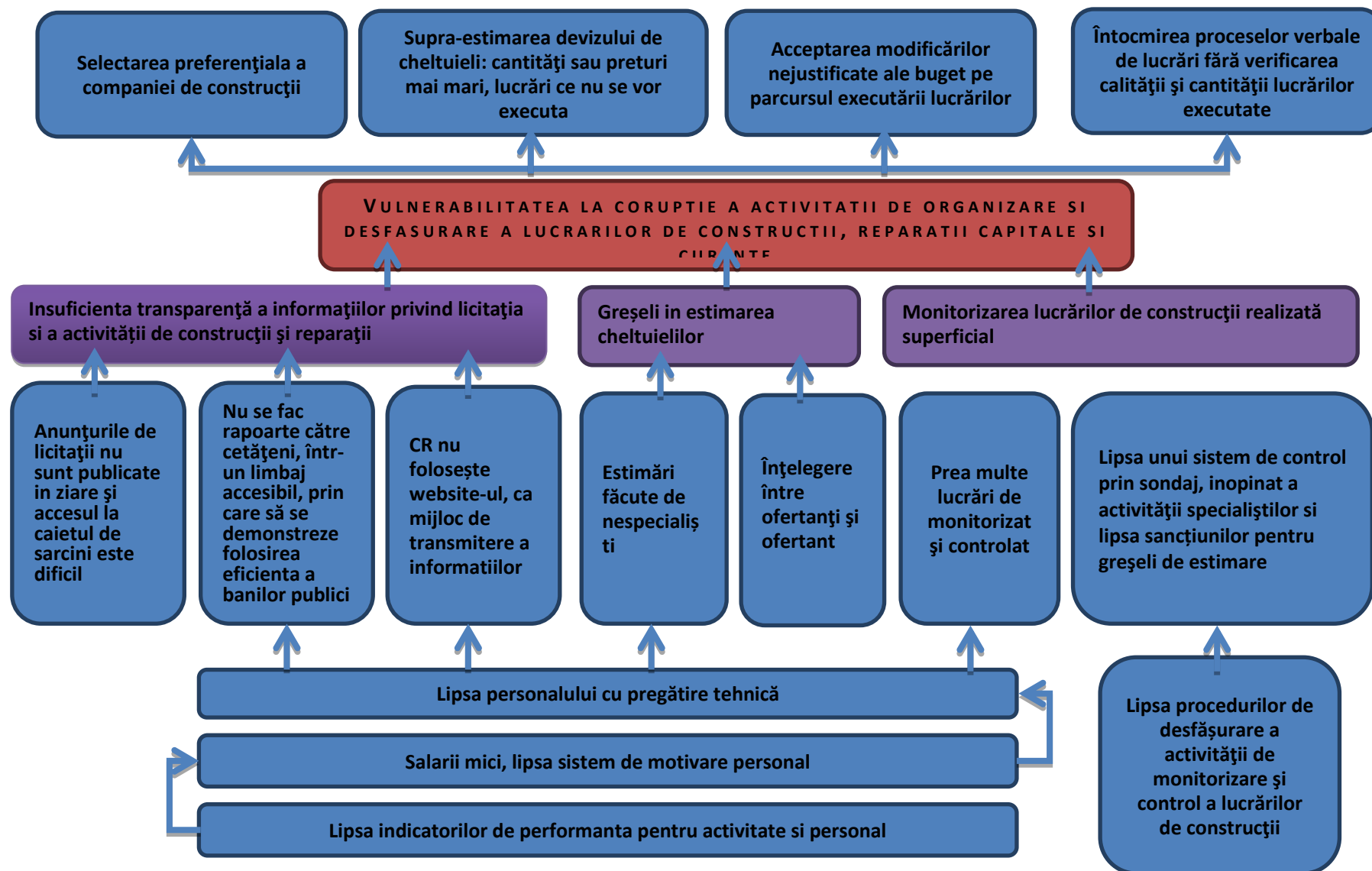
Anexa 6: Procedura de acordare a ajutoarelor sociale

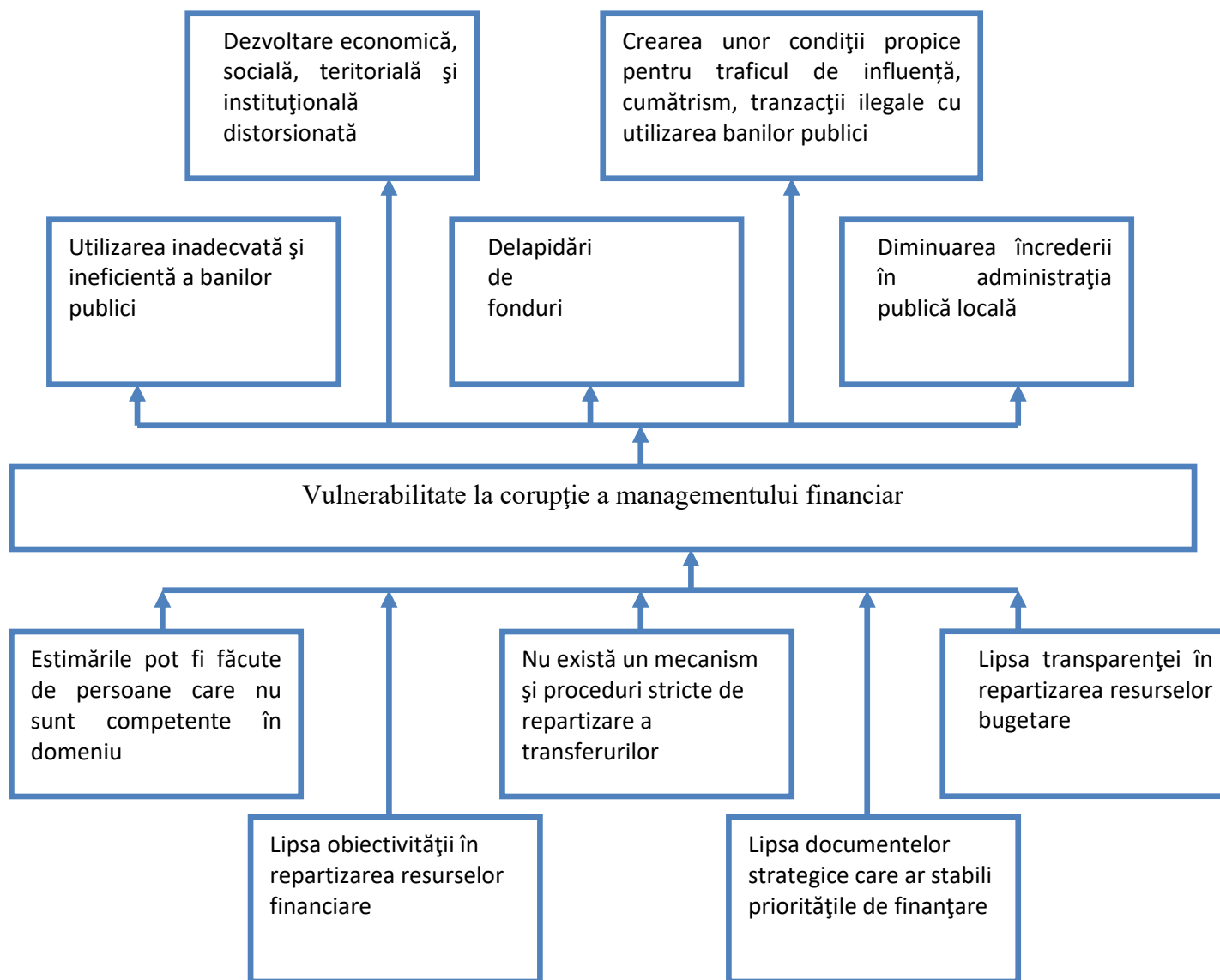
Anexa 7. Arborele Problemei „Achiziții publice”

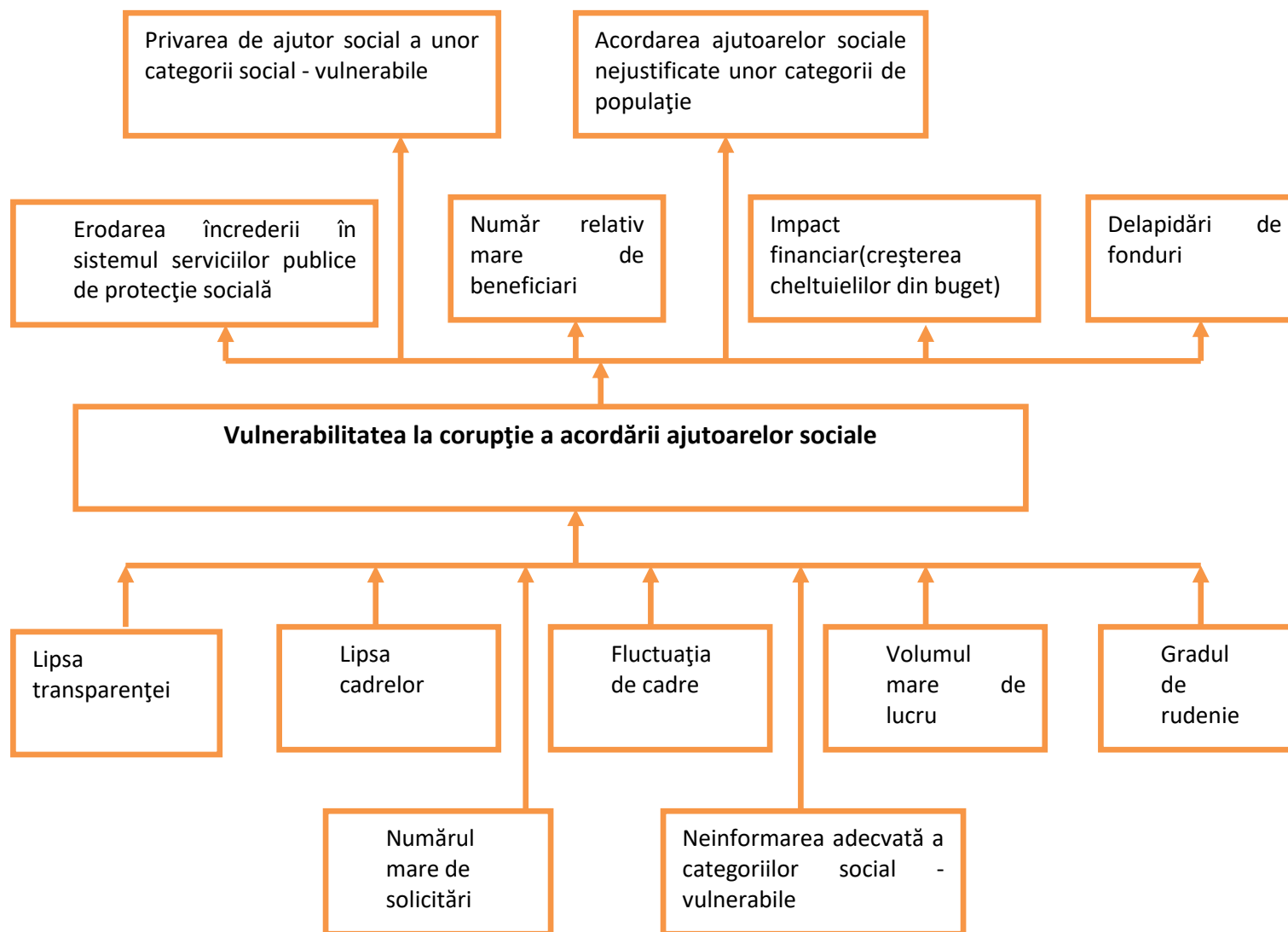
Anexa 8. Arborele Problemei „Planificarea și executarea lucrărilor de construcție”

Anexa 9. Arborele Problemei „Managementul financiar”

Anexa 10. Arborele Problemei „Acordarea ajutoarelor sociale”

Portofoliu de proiecte prioritare

În continuare sunt prezentate câteva propuneri de proiecte prioritate, pe care Grupul de lucru al Consiliului raional Telenești - cu finanțare de la terțe părți / donatori internaționali – le va promova și implementa pentru a asigura realizarea planului de acțiune și atingerea obiectivului general de combatere a corupției.

Titlu proiect: Sporirea transparenței în domeniul achizițiilor publice

Ideea proiectului:

Activitatea de achiziții publice din cadrul Consiliului raional Telenești a fost identificată ca fiind vulnerabilă la corupție obținând un indicator mediu de vulnerabilitate de peste 5 puncte și evaluată ca având un impact negativ semnificativ cu peste 4 puncte. Consiliul raional nu dispune de un specialist responsabil de asigurarea transparenței achizițiilor publice. Proiectul propune crearea condițiilor adecvate și asigurarea tuturor facilităților tehnice necesare pentru acest scop. În cadrul proiectului vor fi derulate următoarele activități:

ACTIVITĂȚI/ACȚIUNI	2013				2014				2015			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1.Publicarea informației privitor la achizițiile publice pe WEB site-ul CR	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1.2.Desemnarea persoanei responsabile pentru pregătirea informației		X										
1.2.Desemnarea persoanei de plasarea actualizarea, reactualizarea informației		X										
2.Instruirea continuă a personalului în domeniu achizițiilor publice			X		X			X	X			X
2.2.Elaborarea planului de instruire			X									
2.3.Desemnarea persoanei instruite			X									

RESPONSABIL DE PROIECT: Șeful Direcției Economie

RESURSE NECESARE: Experți - colaboratori, informații: IDU; Tehnicienii

Personal implicat (existent sau nou): Specialist Achiziții publice; Specialist în Dezvoltarea Investițională și Cooperare; Specialist în Relații publice

Echipamente: Laptopuri

Buget estimat: 50 mii lei, inclusiv
Crearea paginii WEB -20 0000 lei
Routere Wi-Fi -1000 lei
Laptopuri 30000 lei.

Titlu proiect: Crearea unui centru de informare și asistență juridică gratuită pentru persoane afectate de corupție

Ideea proiectului:

Proiectul propune crearea unui Centru de informare și asistență juridică gratuită pentru persoane afectate de corupție care ar avea drept scop cultivarea intoleranței publicului general față de corupție prin implicarea mass-media și a funcționarilor publici în sensibilizarea populației despre drepturile omului și acordarea asistenței juridice gratuite victimelor/martorilor corupției. Domeniile principale de activitate ale Centrului ar putea fi:

- Informarea despre drepturile omului și modalitățile de realizare a lor liber de corupție, precum și informarea despre inovațiile legislative din domeniu;
- Sporirea transparenței autorităților publice de a discuta despre corupția ce afectează realizarea drepturilor omului;
- Oferirea accesului publicului la asistența juridică în cauzele de corupție ce afectează realizarea drepturilor omului.

ACTIVITĂȚI	2013				2014				2015			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Identificarea sediului pentru Centru	X											
Crearea Centrului		X										
Organizarea concursului de angajare a specialiștilor		X	X									
Angajarea experților			X									
Dotarea tehnico-materială a biroului			X	X								
Instruirea specialiștilor Centrului				X								
Planificarea activității Centrului				X								
Organizarea și efectuarea serviciilor de asistență					X	X	X	X	X	X	X	X

RESPONSABIL DE PROIECT: *Tudosan Oleg – specialist principal SAPL Telenești*

RESURSE NECESARE: Experți - colaboratori, informații

Personal implicat (existent sau nou): *Bercea Leonid șeful secției de construcție Consiliul Raional Telenești*

Echipe: *Utilaj performant: calculator, imprimantă multifuncțională, mobilier accesibil...*

Spațiu: *Arendat cu titlu gratuit în cadrul centrului de afaceri Telenești*

Buget evaluat: *99000 lei, inclusiv:*

Salarii 72000 lei;

Echipe 22000 lei;

Alte lucrări -5000 lei.

Titlu proiect: Elaborarea bazei de date integrate a lucrărilor de construcții

Ideea proiectului:

Activitatea „Planificarea și executarea lucrărilor de construcții” a fost identificată ca vulnerabilă la corupție cu un indice de peste 4,7 puncte. Factorii care au condiționat această situație sunt: gradul înalt de discreție din cauza implicării doar a unor persoane în prestarea acestei activități, procedură complexă de evidență și monitorizare a lucrărilor de construcții, transparență minimă prind prestarea acestei activități, lipsa unor formulare standard de monitoring. Prin acest proiect se propune lichidarea acestor lacune și îmbunătățirea procesului de planificare și administrare a lucrării de construcții. Proiectul va include activități de procurarea și instalare a tehnicii de calcul necesare, elaborarea unui Registru electronic de evidență și monitorizare, instruirea specialiștilor în operarea registrului, elaborarea unui model standard de monitoring care ar pute fi ulterior preluat de alte APL.

ACTIVITĂȚI	2013				2014				2015			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Crearea Unității de Implementare a Proiectului	X											
Desfășurarea concursului de selectare a companiei de elaborare a Registrului electronic		X										
Desfășurarea concursului de selectare a companiei de la care se va procura tehnica de calcul necesară și softul		X	X									
Procurarea, instalarea și testarea tehnicii de calcul				X	X							
Colectarea, selectarea și prelucrarea informațiilor necesare pentru Registru				X	X	X						
Instruirea specialiștilor privind utilizarea Registrului						X	X					
Lansarea oficială a Registrului electronic							X					
Mentținerea și actualizarea continuă a informațiilor în Registru							X	X	X	X	X	X

RESPONSABIL DE PROIECT: Șeful Direcției Construcții

RESURSE NECESARE:

Expertți - colaboratori, informații: expert programator, instructor-trainer pentru desfășurarea seminarelor de instruire, specialiști pentru furnizarea informațiilor relevante pentru Registru.

Personal implicat (existent sau nou): Instructor pentru perioada inițială de funcționare a Registrului, specialiști responsabili din cadrul Direcției.

Echipamente: 1 computer, soft, imprimantă, scanner, fax, mobilier.

Spațiu: Amenajarea biroului pentru noul serviciu.

Buget evaluat: 90000 Lei.